

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Učitelj človeštva

Ob deveti obletnici kronanja Pija XI. smo doživeli dogodek, ki je upravičeno vzbudil pozornost vsega sveta: Papež, poglavar krščanstva je po radiju govoril vsem narodom zemlje. Triumf tehnike nam v drugi obliki obnavlja binkoštni čudež. Otroci, raztreseni kjerkoli širom zemlje, so mogli poslušati živo besedo skupnega očeta. Latinsko besedilo papeževnega govora je bilo takoj prevedeno v najbolj razširjene jezike sveta. Že prihajajo poročila o silnem navdušenju, s katerim so najbolj oddaljeni prekomorski kraji sprejeli papežev poslanico. Samo v ameriških Združenih državah je 77 postaj oddajalo papežev govor, kar je do sedaj najvišje število za samo eno poslanico. Popolnoma jasno so razumeli papežev besede tudi v Avstraliji in južni Ameriki. Vatikanska radio postaja je izreden umotvor ženjalnega Marconija, kateremu se mora svet zahvaliti za poznanje radijskih valov. Katoliška cerkev pa je zopet pokazala, da se poslužuje sredstev najbolj moderne tehnike in da ne zameta nobene iznajdbe človeškega duha, da vrši svoje vekovito poslanstvo.

Pogledati bi morali v zgodovino, kako različni sredstev so se tekom stoletij posluževali papeži, da so mogli govoriti človeštvu. Najprej so oznanjali veselo vest evangelija z besedo, potem s pismom. A med prvim Petrovim pismom, ki je zaposan v novem zakonu, pa do zadnje okrožnice Pija XI. je preteklo devetnajst stoletij, leži vsa zgodovina katoliške Cerkve! Bila pa je vedno živa želja slehernega vernega srca, da bi neposredno slišal besedo sv. očeta. Zato so v vseh stoletjih čele množice vernih v Rim. Zato je tudi 12. februarja sleherni hitel k aparatu, da prvokrat sliši vsaj po radiju papežev besedo.

Kje je utegnula vzbuditi poslanica svetega očeta največ veselja? Gotovo v srcu vseh tistih, ki so zvesto vdani Cerkvi in njenemu vrhovnemu poglavarju, a jim nikdar ni bila in tudi ne bo dana prilika, da bi osebno obiskali središče krščanstva in čuli neposredno besedo iz ust Kristusovega namestnika. Veliko hvalažnost in uteho so čutili tudi vsi bolni in oni, ki so v bridkostih in nadlogah, ko so slišali, da se jih sv. oče, — kot pravi naslednik Kristusov, kateremu so bili bolniki in reveži zlasti pri srcu — spominja s tako toplimi izrazi v njihovih bridkostih. Ne vemo, če so v Rusiji poslušali papežev govor. Ni verjetno, da bi ga boljševiška cenzura pripustila. Toda ves svet ve in slednjič bodo zvedeli tudi ruski kristjani, da je tudi njim bil poslan pozdrav poglavarja katoliške cerkve, ki so po njegovi lastni izjavi »najbližji in najdražji njegovemu srcu. S kakimi občutki so pač poslušali papežev besede misijonarji, vsi raztreseni daleč proč od domovine med tujini, daljnimi narodi, ko je naslovil sveti oče pozdrav »močnim bojevnikom Kristusovim...« Pogumni pionirji krščanstva so ob papeževih besedah morali sloprav doživeti univerzalnost krščanstva in občutiti, da je papeževa oseba tisto središče, ki spaja vse verujoče kristjane v eno občestvo.

Sicer pa nosi poslanica Pija XI. po radiju pretežno socialen značaj, kar ji daje izrazito obilježje. Papež globoko pojmuje sodobni čas, kateremu je govoril besede miru in ljubezni, ker tega narodi najbolj potrebujejo. Po vsem svetu vlada gospodarska stiska in nobena človeška moč je ne more odpraviti. Kdo naj pomaga: ali tehnika, ali nove metode dela, ali krivavi ruski boljševizem? Vse je odpovedalo. Z vse izenačujočo ironijo koraka beda preko zemlje in družji zmagovite in premagane, bogate in revne, kapitalistične in socialistične države v eno ubogo človeško družino, ki bo morala propasti brez pravičnosti in ljubezni. Zato je tu na mestu, da poudarimo, da so bili ravno katoliški škofje in papeži, ki so pokazali edino in neposredno pot, ki vodi do boljšega in pravičnejšega gospodarskega reda kot je sedanj. »Tisti, ki žive v izobilju, ne smejo denarja in časa zapravljati, ampak ga morajo uporabljati za vzdrževanje in pomoč tistih, ki niti najpotrebnejšega nimajo!« To so besede Pija XI. V svoji večerajnji poslanici pa zopet opominjalji in delilci premoženja, ki je zaupano njihovim rokam in naj se zavedajo, da je njihovi skrbi zaupal Kristus ubožce ter jim zaradi velikih nevarnosti, s katerimi je združeno bogastvo, klical: »Gorje vam bogatini!« Na drugi strani se pa mora sleherni zavedati, da je rešitev samo v delu in da če ljudje ne bodo delali, bodo imeli vedno manj sredstev za vzdrževanje. Zato papež tudi delovno ljudstvo opominja k vestnemu spolnjevanju dolžnosti. Prav klasično je formuliran odnos med delodajalcem in delavci: Eni naj nudijo sredstva, drugi pa vodstvo, pri čemer ne eden ne drugi ne sme zahtevati več kakor je pravično. Papeževa poslanica vsemu svetu je zopet vzbudila v mnogih srcih zavest socialnega pomena krščanstva in dala pobudo za našemu času primerno socialno katoliško akcijo.

Papežev besede, ki smo jih slišali po radiju, so več kakor dnevna senzacija. Poslušali so jih verni in neverni. Verniki z otroško vdanostjo in ljubeznijo, v nevernih pa je morda le šinilo spoznanje, da govori sila, ki sicer nima na razpolago topov in pušk, a ima orožje besede resnice, ki hoče in edina more prinesiti človeštvu rešitev v težko stiskanih dneh in mir onim, ki so dobre volje,

Ofenziva proti hitlerjancem

Splošen izbruh nevolje proti nacionalistični gonji — Policija pleni archive, školje protestirajo

Berlin, 13. febr. kk. Politična policija je pri večerajšnjih hišnih preiskavah narodno socialistične stranke zaplenila zanimiv material, katerega je vso noč pregledovala in izredno obtežuje narodno socialistično stranko in kroge, ki sodelujejo z njo. Policija je odkrila odnose med narodno socialistično stranko in nameščeni vojnega ministrstva, in sicer s častniki stare nemške vojske, katere je vojno ministrstvo za gotove svrhe najelo v privatno službo. Dalje je policija zaplenila material, ki dokazuje strumno vojaško organizacijo narodno socialističnih napadalnih oddelkov. V zaplenjenih spisih se te čete imenujejo bodoča narodna armada tretje nemške države, po kateri stremi Hitler. Vlada ni krogi so trdno odločeni, da sedaj ne bodo popustili. Verjetno je sicer, da ne bo naravnost prepovedala narodno socialistične stranke, popolnoma in strogo pa se bo izvedlo kazensko postopanje proti vsem obremenjenim osebam.

Dunaj, 13. febr. kk. Hišne preiskave pri narodnih socialistih v Berlinu so odkrile niti, ki vodijo tudi v Avstrijo. Na prošnjo nemških oblasti je bil danes v Innsbrucku aretiran nemški stolnik von Maltitz. Nemške oblasti ga zasledujejo zaradi prikrivanja, ker sledi iz zaplenjenih dokumentov, da je pomagal pobegniti čez nemško mejo dvema narodnima socialistoma Beckerju in Hauschkeju. Katera sta v Silvestrovi noči ustrelila v Berlinu dva politična nasprotnika od Reichsbannerja. Policija še ni našla navedenih dveh, ker jih je najbrže Maltitz odpravil zopet čez italijansko mejo. Berlinska preiskava je dalje tudi dognala, da je Maltitz prevzel vlogo majorja Pabsta in da očitno tvori zvezo s tirolskim Heimwehrom.

„Avstrija rabi svoje sosede“

Izjave zunanjega ministra italijanskemu časnikarju

Rim, 13. febr. ž. Dunajski poročevalec »Giornale d'Italia« je imel intervju z avstrijskim ministrom Schobrom, ki mu je dal izjavo, v kateri naglašja, da je sedanji režim v Italiji dvignil ugled Italije. Dr. Schober obširno razlaga notranji položaj v Avstriji in avstrijsko zunanjo politiko.

V izjavi naglašja, da mora predvsem naglasiti, da bo Avstrija lojalno spoštovala, kakor je bilo to doslej ob vsaki priliki, svoj podpis na mirovnih pogodbah, sklenjenih v San Germanu. To bo storila brez ozira na dejstvo, da je bila prisiljena podpisati to mirovno pogodbo. Dokler bodo te mirovne pogodbe ohranile svojo zakonito moč, se bo Avstrija strogo držala njih določb. Nihče ne more dvomiti nad dejstvom, da ne bi bile vse politične pogodbe, kakor sploh vsa dela človeškega uma, zmotne in nepopolne.

To priznava tudi pakti Društva Narodov. Zato se DN prizadeva, da mirno reši vsa vprašanja,

Položaj Slovakov na Madjarskem

Svetovni škandal

Praga, 13. febr. ž. V poslanski zbornici je ponovno prišel na dnevni red razgovor o položaju slovaške manjšine na Madjarskem, ki grozi postati svetovni škandal. Tokrat je prišla s pritožbami republikanska stranka. Poslanec Janček je izjavil: Slovaki so na Madjarskem pod Bethlenovim režimom in njegovo aristokracijo oropani vsake svobode. Te prostosti ne uživa niti madjarsko ljudstvo samo. Bethlen namreč trdi, da njegovo ljudstvo še ni dovolj zrelo in izobraženo za svobodo. Nasprotno pa madjarska narodna manjšina uživa na Češkem iste pravice kot Čehi sami. Volilna pravica je enaka. Ogrski državljani na Madjarskem ne uživajo toliko pravic in prostosti in nimajo tolikih izobraževalnih sredstev, kot madjarsko prebivalstvo na Češkem. Slovaki na Madjarskem nimajo nobene slovaške

ki se nanašajo na spremembo nekaterih uredb obstoječih pogodb. V preteklem letu se je v tem pogledu že marsikaj doseglo. V Haagu se je sprejel odlok, ki brani avstrijske reparacijske obveznosti. Pri tem je Avstriji dobrodošla akcija, ki jo v njeno korist vodi Italija. Ni dvoma, da je s tem storjen važen korak v delu za obnovo in utrditev pravega miru v Evropi.

Avstrijska življenjska potreba nujno zahteva, da Avstrija vzdržuje iskrene in prijateljske zveze z vsemi državami, posebno s svojimi sosedi. K temu je ne navajajo samo gospodarski razlogi. Avstrija potrebuje svoje sosede, kakor tudi oni potrebujejo nje. V tem medsebojnem sodelovanju bo moči doseči gospodarsko obnovo ne samo Avstrije in sosednih držav, nego cele Evrope. Ni dvoma, da je pri tem treba predvsem računati z Nemčijo. To morajo priznati tudi tisti, ki so jim znane zveze, ki jih je Avstrija pred vojno imela z Nemčijo.

Ljudske šole in nobenega prosvetnega društva. Čehi se bomo postavili na stališče: Kakor Vi, tako mi. Zatrjevanju Madjarov, da naši bratje na Madjarskem ničesar ne zahtevajo, bo kvečjemu verjel Rothermer. Tako so zatrjevali Madjari tudi pred vojno. Šele zadržanje slovaškega ljudstva v svetovni vojni je dokazalo, da to ni res. Madjarom v Češkoslovaški ne bo nihče vzel njihove narodnosti, je ne jemlje in je ni vzel. Madjarska irendenta ima svoje klicarje celo na tleh češkoslovaškega parlamenta, ki pošiljajo v svet svoje pritožbe o domnevnih krivicah. Madjari kaj takega našim bratom v svoji državi niso omogočili. Nasprotno, volilna okrožja so razdelili tako, da ni v madjarski parlament prišel noben Slovak.

Anglija hoče štediti

Velikanski vtis govora finančnega ministra — Brezposelska podpora se zniža za eno tretjino

London, 13. febr. AA. Govor zakladnega ministra Snowdena o vprašanju varčevanja pri javnih izdatkih je vzbudil v političnih krogih veliko zanimanje. V govoru je bila najvažnejša ugotovitev, da so temelji angleškega gospodarstva kljub sedanjim svetovni krizi ostali trdni in zdravi. Anglija stoji gospodarsko bolje od vseh drugih držav. Anglija gleda odkritosrčno dejstvom v obraz in bo dala pri reševanju gospodarske krize vzgled, kateremu bodo sledile lahko tudi druge države. Vlada bo ustanovila gospodarski odbor, ki bo imel omejeno število članov. O njih izbiri se bo vlada posvetovala tudi z opozic. strankami.

Več konservativnih poslancev želi, da bi ta odbor proučil izdatke državnih in tudi občinskih ustanov, ker so mnenja, da bi se s primernimi ukrepi tudi v občinskem gospodarstvu veliko prihranilo.

Na snočni seji spodnje zbornice je Lloyd George poudaril, da bi se prihranilo 48 milijonov funtov šterlingov, če bi se zaposlilo 400.000 brezposelnih pri produktivnih javnih delih.

Medtem je narodna zveza delodajalcev, ki zastopa 7 milijonov ljudi, poslala vladi in voditeljem opozicije spomenico, v kateri predlaga omejitev javnih izdatkov in olajšanje bremen, ki jih

mora nositi industrija. Spomenica zahteva znižanje podpor za brezposelne za 1/3 in omejitev števila poslancev. Delodajalci pozivljajo vlado, naj ne nalaga novih bremen industriji, dokler ne pade število brezposelnih na 5%. Vlada in lokalne oblasti naj revidirajo sedanje mezde in naj določijo maksimalno vsoto za socialne dajatve.

London, 13. febr. kk. V poslanski zbornici je bil danes brez glasovanja sprejet predlog liberalcev, da se uvede velikopotezna produktivna skrb za brezposelne. Lloyd George je pri tem še izjavil, naj se finančni minister ne boji preveč londonskih bank, ker po vojni njih nasveti nikdar niso obveljali. Hitra deflacija je napaka in je neugodno vplivala na industrijo. Ravno tako tudi ureditev dolgov v Ameriki. Zopetna uvedba zlatega standarda je bila posledica slabega nasveta City (zveza londonskih bank). City je bila po njegovih lastnih izkušnjah kot finančnega ministra proti napredni vladi, popustljiva pa proti napakam reakcionarne vlade. Delavska vlada ne sme imeti nobenega strahu pred opozicijo City. Namen njegovega predloga je, vzpodbuditi vlado k energičnemu postopku. Delovni minister Thomas je oporekal, da bi se bil Snowden branil dati denar za nujna dela v sili, samo ne smejo se izvrševati načrti, ki ne bi bili propagandni.

njajo razodetja stare zaveze in celo 10 božjih zapovedi. Papeževnega primata ne priznavajo. Igrajo se z mislijo brezdogemske nemške narodne cerkve. To, kar narodni socializem imenuje krščanstvo, ni Kristusovo krščanstvo. Vodilni tisk te stranke je proti katoliškim razglasom, da celo proti pozivom sv. Očeta za odvrnitev boljševizma, nastopil tako, da ni govora o nobenem poznanju dejanskega položaja in o nobenem spoštovanju.

Po odhodu Hitlerjancev

Berlin, 13. febr. AA. Narodno socialistični poslanec dr. Fricke je stavil predlog, naj bi predsednik parlamenta uporabil vsote, ki jih bo prihranila državna blagajna z odsotnostjo poslancev narodno socialistične stranke, za podpiranje brezposelnih delavcev.

Predsednik parlamenta dr. Loebe je odgovoril poslancu Fricku, da se poslanci narodno socialistične stranke še niso odpovedali poslanskim dietam. Tudi ne razpolaga z odtegnjenimi vsotami, ker ostanejo take diete v državi blagajni. Na seji parlamenta pa je dr. Loebe izpopolnil svoj odgovor z ugotovitvijo, da dr. Frickov predlog zaenkrat ne prihaja v poštev, ker so narodno socialistični poslanci dne 1. februarja dvignili svoje diete za ves mesec naprej.

Berlin, 13. febr. AA. V političnih krogih je povzročila precejšnjo veselost vest, da so narodni socialisti, ki so zapustili zbornico, sklenili darovati svoje dnevnice podpornemu skladu za brezposelne.

Kako je svet slišal sv. Očeta

Vatikan, 13. febr. AA. Govor Sv. očeta o priliki večerajšnje svečane otvoritve nove vatikanske radio-postaje so poslušali po vsem svetu. Emisija postaje je bila v tehničnem oziru vzelu. Papežev govor je bil jasn. Pol ure po končanem govoru so že prispele brzjavke iz Združenih držav, Argentine, Brazilije in Avstralije o popolnoma jasnem sprejemu govorov sv. očeta in senatorja Marconija. Po vseh mestih in trgih Italije so bili postavljeni zvočniki, pred katerimi so se bile zbrale velike množice. Občinstvo je ganjeno poslušalo govor Sv. očeta.

Split, 13. febr. ž. Zanimanje za papežev govor je bilo izredno veliko. Meščani so poslušali povsod po hišah, kjer imajo radio-aparate.

Banska uprava razglašja

Ljubljana, 13. febr. AA. Kr. banska uprava dravske banovine razglašja: »Gospod ban dobiva pogosto anonimne dopise, v katerih se neznanci pritožujejo o raznih nerednostih. Ker je edino pravilno načelo, da mora za resničnost podatkov vsaka oseba odgovarjati, se javnost radi informacije obvešča, da se anonimni dopisi ne jemljejo v pretres.«

Karel Skulj pri predsedniku vlade

Belgrad, 13. febr. l. Tu se že par dni mudi bivši poslanec SLS župnik Karel Skulj iz Dolenje vasi. V teku svojega bivanja je bil sprejet in je imel daljše razgovore s predsednikom vlade, ministrom dvora Jevtičem, podpredsednikom vlade Uzunovičem, pravosodnim ministrom Sršićem ter drugimi v zadevah splošnega značaja.

Promet poštne hranilnice

Belgrad, 13. febr. AA. Promet Poštne hranilnice v januarju 1931 kaže tole sliko: Hranilne vloge so v tem mesecu narastle. Pristopilo je 4888 novih vlagateljev. Vsega skupaj ima Poštna hranilnica zdaj 132.084 vlagateljev. Vloge v mesecu januarju znašajo 9 in pol milj. Din. Koncem meseca januarja je znašala vsota vseh hranilnih vlog 219.189.914.02 Din. K čekovnemu prometu je bilo priglasih 310 novih računov. Sedaj ima Poštna hranilnica pri centrali v Belgradu in njenih podružnicah v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju 219.224 čekovnih računov. Promet na čekovnih računih je znašal koncem januarja 5.451.178.431.69 Din. Stanje teh vlog je znašalo koncem januarja 883.858.247.40 Din. Vse vloge skupaj pa so znašale pri Poštni hranilnici koncem meseca januarja 1103 milijone dinarjev.

Novi bankovci

Belgrad, 13. febr. AA. V Zvezi s spomenico novosadske zbornice, naj bi Narodna banka dala v promet bankovce po 26 in po 50 Din, je zagrebška zbornica za TOI predlagala Narodni banki, naj natisne tudi bankovce po 500 Din, ker smatra, da je razlika med bankovcem za 100 Din in bankovcem za 1000 Din prevelika. Nadalje predlaga zagrebška zbornica, naj Narodna banka natisne tudi bankovce po 10.000 Din.

V 15 minutah 1 in pol milijon Din

Newyork, 13. febr. AA. Znameniti filmski igralec in komik Charles Chaplin, ki si je zaslužil z novim filmom »City lights« velike vsote, je odklonil ponudbo oglasne družbe, naj za visok honorar govori po radiju. Družba mu je predlagala, da govori 26 krat, vsakokrat po 15 minut. Za vsak govor je bila pripravljena plačati 5000 funtov šterlingov. Chaplin bi si lahko poljubno izbral snov govora. Na vprašanje zakaj je odklonil tako sijajno ponudbo, je Chaplin odgovoril, da nima ničesar povedati.

Mislimo na Koroško...

Premišljevanja o nemških šolah v Jugoslaviji

Ljubljana 13. febr. Pred nami ležita dva članka o koroških Slovencih. Prvega je priobčil »Koroški Slovenec« pod naslovom »Besede imajo Nemci«, drugega »Slovenski gospodar« pod naslovom »Kedaj bodo to dobili koroški Slovenci«. Oba se pečata v zelo mirnem, dostojnem in objektivnem tonu, s pravicami, katere je in še bo dobila nemška narodna manjšina v Jugoslaviji na polju ljudskega šolstva. Tista država, katero so Nemci zaničljivo imenovali »kulturno pokopališče Nemcev«, se je odločila dati nemški narodni manjšini ugodnosti, katere koroški Slovenci že od nekdaj a vedno zamažujejo od svoje vlade. Odlok ministrstva za prosveto, s katerim so Nemci v Jugoslaviji dobili tako široko kulturno avtonomijo, predvideva ustanovitev samonemških ljudskih šol, v katerih se bo pouk državnega jezika začel šele s tretjim razredom in sicer samo nekaj ur na teden. Po tem odloku, piše »Koroški Slovenec«, je glavni znak za določevanje narodne pripadnosti šolobveznih otrok, jezi, ki se govori v družini. Vpisovanje otrok se vrši s pomočjo komisije 4. članov: dveh zastopnikov nemške narodne manjšine in dveh zastopnikov oblasti. Za vzgojo nemškega učiteljskega sta dovoljena ustanovitve nemškega zasebnega učiteljskega. Dovoljena je tudi ustanovitev zasebnih otroških vrtcev. »Koroški Slovenec« primerja ugodnosti, katerih so bili deležni Nemci v Jugoslaviji s takimi, imenovano kulturno avtonomijo, ki se jim je v Avstriji ponujala ter ugotavlja napoved, da so Slovenci v Avstriji zagovarjali vedno stališče, da naj bo pri odločitvi narodne pripadnosti otroka merodajna ista volja staršev, ki se kaže v celih predšolski vzgoji otroka. To se jim je odbilo v Avstriji, med tem ko so jugoslovanske oblasti širokogrudno priznale, da uspešna šolsko vzgoja je mogoča le, če soglasja z domačo vzgojo, če šola nadaljuje pouk v tistem jeziku, ki so ga starši po svoji prosti volji označili za družinski ali za predšolski jezik.

Med tem, ko so se koroški Slovenci skozi dolga desetletja težkega šolskega boja potegovali za primitivno pravico, da bi vsaj prvi razredi v ljudskih šolah bili slovenski, ter so nalteli na gluha ušesa, je jugoslovanska vlada dala prvi in drugi razred ljudskih šol nemški narodni manjšini, kar je čisto naravno in vzgojeslovno pravilno, metodično učenje državnega jezika pa zahtevala šele, ko je otrok že vpeljan v naučne metode.

Turci a se zahvaljuje Italiji

Ankara, 13. febr. AA. V debati o turško-grški pogodbi v turškem parlamentu je turški minister zunanjih zadev Ruždi-bey poudaril veliki mednarodni pomen te pogodbe v smislu izjave grškega ministra zun. zadev Mihakopula. Ruždi-bey je rekel, da je ta pogodba največje diplomatsko delo po Locarnu. Dalje se je v svojem govoru zahvalil Italiji za njeno posredovanje.

Bolgarija

Za versko svobodno

Sofija, 13. febr. ž. V soglasju s čl. 10 bolgarske ustave so veroizpovedi v Bolgariji svobodne. Kljub temu so bolgarski pravoslavni svečeniki s podporo in odobravitvi sv. Sinoda bolgarske pravoslavne cerkve pričeli s pospešeno borbo proti raznim verskim sektam, proti ameriškim misijonarjem in propagandi katoliških duhovnikov. Ljudstvo zahteva, da naj se s posebnim zakonom zaščiti pravoslavna cerkev. V poslednji številki »Pastirskega dela«, organa zveze svečnikov, je arhimandrit Šivačev napisal članek, v katerem najostreje napada katoliško duhovščino in pritiska na bolgarske oblasti, da naj se izda zakon o zaščiti pravoslavne veroizpovedi. Tudi ostali bolgarski tisk se resno bavi s tem vprašanjem in prinaša svoje opazke za ta predlog in proti njemu. V vsakem slučaju bi bil ta zakon protisloven. Zato bi se ne mogel izdati, dokler ne bi bila ustava revidirana v zgorajem smislu.

Jugoslovanski kvartet v Soliji

Sofija, 13. febr. AA. Povodom prihoda jugoslovanskega kvarteta v Solijo je priredil snovi naš poslanik soarejo, kateri je prisostvovalo 150 povabljenih osebnosti iz najuglednejših solijskih krogov. Prisostvoval ji je predsednik vlade Ljapčev, prosvetni minister Cankov, zunanji minister Burov, francoski, angleški, španski in italijanski poslaniki, vsi šefi tujih misij, elita solijske družbe in najuglednejši komponisti. Po izvajanjih kvarteta je bil prirejen bogat bife. Zabava je trajala v najboljšem razpoloženju do zore. V solijskih krogih mislijo, da je bila to ena najuspešnejših prireditvev v letošnji zimi. Nocoj priredi jugoslovanski kvartet koncert v inženjerskem domu. Za koncert vlada veliko zanimanje. »Utro« prinaša sliko kvarteta in naglašja, da je ta kvartet priredil v Belgradu svojčas koncert za žrtve poplave v Bolgariji.

Znižanje plač na Poljskem

Varšava, 13. febr. kk. Poljski sejem je v proračunski razpravi sklenil, da pooblasti vlado k 10% znižanju vseh plač. Ta sklep je povzročil živahne proteste pri vseh strokovnih in uradniških organizacijah in je celo del vladnih poslanca glasoval proti. Finančni minister hoče to pooblastilo, ki ga je sam zahteval, porabiti le tedaj, če bodo nadaljnji davčni dohodki pritekali neugodno.

„Saraevski atentat 1914“

Varšava, 13. febr. AA. Književnik Sarli je napisal dramo v treh dejanjih z naslovom »Saraevski atentat 1914«. Delo je zbudilo veliko zanimanje v poljskih literarnih pa tudi političnih krogih. Kot glavne osebe nastopajo grof Berchtold, grof Tisza, Bilinski, Potiorek, sedanji predsednik češkoslovske republike Masaryk, dalje bivši jugoslovanski ministriški predsednik Nikola Pašić, bivši poslanik Srbije na Dunaju Jovanović in načelnik Cerovac. Dramo bodo v najkrajšem času igrali v Varšavi. Za dramo vlada veliko zanimanje tudi na češkoslovaškem, kjer se bo istotako v najkrajšem času igrala.

Nemci imajo v Jugoslaviji okrog 500 učiteljev. Po njihovih računih bodo rabili še 1000 novih. »Slovenski gospodar« pristavlja, da bodo Nemci sicer morali iz lastnih sredstev vzdrževati dovoljeno učiteljske, toda zanj kakor za nobenega ne obstoja dvom, da bi teh sredstev ne mogli zbrati. Isti list izraža tudi upravičen nemir nad tem, da bodo po gotovih krajih bivše štajerske, nekateri starši nalašč vpisali otroka v nemško šolo, kar bi pomenilo nepotrebno koncesijo nemški narodni manjšini na račun domače kulture.

»Koroški Slovenec« končuje svoj članek s temile besedami: »Sedaj je vrsta na naših Nemcih. Nobenega izgovora nimajo več. Naš lep nastop pri zadnjih volitvah jim je za vselej izpodmaknil zadnji povod rednega naltcevanja irendent, sedaj se tudi na Jugoslavijo ne morejo več izgovarjati. Tako vsestransko pripravljeni lahko mirno zremo bližnji razpravi v deželnem zboru nasproti, v kateri se bo pokazalo, ali so naši Nemci voljni nam izpolniti vsaj enak minimalni program in ali se zavedajo odgovornosti, če ga ne izpolnijo...«

Tem besedam nimamo prav ničesar pristaviti. Mi načeloma v ničemer ne nasprotujemo temu, da so Nemci pri nas dosegli tako velike uspehe na kulturnem in posebej še šolskem polju. Mi bi radi, da bi vse kulturne edinece v naši državi svobodno mogle razvijati svojo lastno samobitnost ter tako prispevati k veličini države, kateri pripadajo. Ne moremo se pa ubraniti iskrene želje, da bi naše sosedo, kjer tudi prebiva del naše krvi in kjer je usidran del naše kulture, enako tolačilce naravne pravice narodnih manjšin. Prepričani smo, da je z urednami, ki se tičejo naše nemške narodne manjšine, Jugoslavija storila svojo dožnost in da si je s tem pridobila tudi pravico, da eventuelno na za to upostavljenih mednarodnih toriščih, pokliče pozornost kulturnega sveta na krivice, ki se godijo slovenskim narodnim manjšinam v srcu Evrope.

56 novih šol

Dunaj, 13. febr. AA. Kakor poročajo listi iz Belgrada, je prosvetno ministrstvo dovolilo, da se otvori 56 novih nemških ljudskih šol. Ministrstvo napoveduje, da bo to akcijo izvedlo do kraja in da bo otvorilo ljudsko šolo povsod, kjer je najmanj 30 šolobveznih otrok.

Poljaki o nadškofo dr. Bauerju

Varšava, 13. febr. AA. Povodom jubileja zagrebškega nadškofa dr. Bauerja prinaša list »Reč Pospolita« članek o dr. Bauerju ter naglašja velike zasluge zagrebškega nadškofa za jugoslovanski narod. Na kraju pravi, da se Poljska pridružuje iskrenim željam, ki so bile nadškofu izrečene o priliki njegovega jubileja.

Zidovsko naseljevanje v Palestini

London, 13. febr. AA. V pismu na predsednika židovske agencije dr. Weizmanna ministriški predsednik Macdonald piše, da so v Palestini različni interesi in različna mnenja. Ta nasprotja se dajo rešiti edino na temelju sporazuma med Arabci in Židi. Dokler se to ne zgodi, bo vlada prisiljena voditi račun o teh razmerah. Vlada meni, da more tudi Arabcem priskrbeti zemljo, kar bo storila ne da bi s tem oškodovala židovsko prebivalstvo. Vlada mora v svoji naseljitveni politiki upoštevati vse razmere.

„Times“ o Balkanu

Kako presoja največji angleški list gospodarski položaj balkanskih držav — Pohvalno priznanje Jugoslaviji

London, 13. febr. os. Največji angleški dnevnik »Times« izdaja vsako leto finančni in gospodarski pregled, ki obsega ves svet. V letošnjem pregledu, ki je izšel 10. februarja, posveča zelo informativen članek o gospodarskem položaju balkanskih držav, in sicer Romunije, Jugoslavije in Bolgarije. Clankar ugotavlja uvodoma, da so se vse te tri poljedelske države vse leto morale boriti proti neredu, ki je nastal vsled padca žitnih cen. Romunija, ki je najbolj žutila udarec, je dala iniciativo za združitve vseh držav, ki izvažajo žito. Ta pokret je imel tudi uspeh, ker se je ustanovila meddržavna prodajna centrala za Romunijo, Jugoslavijo, Madjarsko, Poljsko in Bolgarijo, centrala, ki naj bi začela delovati 1. julija 1931. Vse tu imenovane države se sedaj s hvalevredno pridnostjo prizadevajo, da bi izboljšale svoja žitna semena in način pridelovanja, da bi mogla konkurirati z velikimi prekomorskimi žitaricami.

Romuniji se godi najslabše, ker se tam še najbolj čuti posledice padca denarne vrednosti in ker je njeno poljedelstvo zelo malo ali po večini ni organizirano. Samo zelo ugodni letini prošlega leta se moramo zahvaliti, da se je izognila popolni katastrofi. Na ta način je kljub zelo nizkim cenam vendar še mogla izvažati žito in poplačati uvoženo blago, ki pa je prihajalo v zelo znižanih količinah. Vlada je posvetila veliko pozornost vprašanju zunanje posojila. Posrečilo se ji je najti malenkostno posojilo v Franciji ter ustanoviti Kmetijsko banko, ki sprejema nase vknjižene dolgove kmetu. Potem ko je na zelo radikalen način skrhila svoje izdatke, je dala v najem še svoje telefone, samo da bi našla denarnih sredstev za odpomoč zadolženemu kmetu.

Jugoslavija pa nasprotno kaže znake gospodarskega napredka. Državni dohodki naraščajo; tudi hranilne vloge so bile mnogo večje kakor leta 1929. Vlada poskuša dati novoga razmaha narodnemu gospodarstvu ter pritiska na obnovo, da naj sledijo njenemu zgledu. Posrečilo se ji je poklicati v državo inozemski kapital, ki je omogočil

Dunaj, 13. febr. V zadnjem času se tukaj mnogo piše o regionalnih pogodbah, ki naj bi se sklenile med srednjeevropskimi državami. S tem v zvezi se tolači tudi prijateljska pogodba, ki se je sklenila z Madjarsko. Vidi se tendenca pritegniti k tej pogodbi tudi sosednje države.

Panevropa se ne bo zgradila na praznem politiziranju, temveč na gospodarskem sodelovanju. Briandov načrt o organizaciji Panevrope je vse preveč poln lepih besed, ki pa niso mogle zadovoljiti v težki gospodarski krizi se potapljaajo Evrope. V Evropi ni še ravno vsja v gospodarstvu, ki povzroča tako katastrofalne posledice. Medsebojno gospodarsko sodelovanje bo tudi blagodejno vplivalo na potlačenje pretiranega nacionalizma in mednarodnega šovinizma. Prej se je vedno govorilo samo o skupni organizaciji narodov, kar je pa vsekakor za realizacijo tako širokopotezne ideje premalo. Od začetka se ni dovolj močno poudarjalo gospodarsko sodelovanje, ki je najvažnejše. Ideja Panevrope se bo dala doseči samo s predhodnim gospodarskim uravnoteženjem Evrope. Vse se je doslej hotelo obravnavati pri eni mizi Društva narodov. Jasno je, da nihče ni mogel imeti upanja na uspehe pri reševanju tako perečih in tako divergirajočih si vprašanj evropskega gospodarstva v taki obliki. Hotelo se je na mah najti sistem, ki bi mogel povoljno rešiti probleme, katerih korenine segajo v temelje evropskega gospodarstva.

Pariz, 13. febr. kk. Ameriški letalec na severni tečaj Wilkins bo konec aprila s svojo podmornico »Nautilus« odšel na ekspedicijo na severni tečaj pod imenom »Pod ledom«, katera bo po mnenju »Echo de Paris« moderno uresničenje Jules Verneovega romana »20.000 milj pod morjem«. Odpotoval bo čez Azore, London in Norveško proti Spitzbergom, kamor bo dospel začetkom julija. Potem pa bo s hitrostjo starih vozlov skušal priti do severnega tečaja, nato pa nadaljeval pot v Aljasko. Dne 1. dec. hoče priti do

Čsl.-jugoslovanska pogajanja

Praga, 13. febr. kk. Češkoslovaško-jugoslovanska trgovinska pogajanja, ki se vodijo v Pragi že dva tedna, od sedaj v najvažnejših točkah niso dovedla do nobenega sporazuma. Nekateri praški listi so danes celo že prinesli vest, da so se pogajanja prekinila, da se je dala jugoslovanski delegaciji možnost, dobiti v Belgradu nove informacije. Z uradnega češkoslovaškega mesta se pa zatrjuje, da se pogajanja z Jugoslavijo nadaljujejo in da ugodno napredujejo. Vest o prekinjenju pogajanj je nastala najbrže zaradi tega, ker je tajnik in veterinarski strokovnjak jugoslovanske delegacije dr. Petrovič odpotoval v Zenevo na mednarodno veterinarsko konferenco.

O poteku pogajanj do sedaj ni prišlo mnogo v javnost. Izdala sta se samo dva brezpomembna komuniqueja. Kakor doznava Vaš dopisnik, se pri pogajanjih opaja na škodo Češkoslovaške sodelovanje jugovzhodnih evropskih agrarnih držav, ki je bilo sklenjeno na agrarnih konferencah v Bukarešti in Belgradu. Težkoče nastajajo zaradi jugoslovanskih zahtev glede agrarnih carin, katere stavi Jugoslavija v smislu določih belgajske konference. Češki agrarci se čutijo zaradi skupnega postopanja jugovzhodno evropskih agrarnih držav odnošo zaradi konkret-

Sedanost je pokazala na podlagi mnogih pogajanj, v katerih se le zrcali goli egoizem, da Pan-evropa nima pričakovati svojega uresničenja na podlagi spekulativnega politiziranja, temveč na iskrenem gospodarskem sodelovanju. Predlog, katerega je stavil dr. Schober, avstrijski zunanji minister, na zasedanju Društva narodov glede na gospodarsko organizacijo Evrope, dobiva čedalje konkretnjšo obliko. Nobenega dvoma več ni, da bodo izvedle gospodarsko uravnoteženje evropskega gospodarstva regionalne pogodbe, ki bodo tvorile most do tozadevnih pogajanj med vsemi državami Evrope. Potom gospodarskega sodelovanja in uravnoteženja bi se dala potlačiti tudi v izvestni meri narodnostna nasprotnost, ki bruhajo na dan v obliki pretiranih nacionalizmov.

V taki obliki in s tem namenom je bila sklenjena tudi prijateljska in razsodišna pogodba med Avstrijo in Madjarsko. Vsi avstrijski listi odločno odklanjajo namero, da bi se skrivaj za to pogodbo kak drug namen ali kakšen političen blok, kakor se je prvotno namigavalo. Avstrija ima pretežno gospodarsko krizo, da bi se mogla spuščati v kakšne politične avanture Mussolinijevega kova. Sicer pa vidimo dovolj močno garancijo proti takim za malo Avstrijo nevarnim eksperimentom v osebi zveznega kanclerja g. Enderja. V avstrijskem časopisu se izraža nadalje odločna želja, pritegniti k tej pogodbi Nemčijo, Italijo in Jugoslavijo. Šele takrat bi dosegla ta pogodba svoj resničen namen.

Moderni Jules Verne

S podmornico na severni tečaj

Beringovega morja, potem pa se bo vračal skozi Panamo v Newyork. Njegova podmornica ima poseben oklep, da bo mogla vzd žati tudi najhujši pritisk. Sestavljena je kot ledolomilec in ledotalilec, da bo mogel priti na površje tudi skozi najdebelejšo ledeno steno. Dalje ima podmornica dva močna žaromet, dva podvodna izhoda za event. potapljače in fotografske aparate. Brezžična postaja je tako močna, da bo lahko delovala tudi pod vodo. V podmornici bo 12 mornarjev in 3 znanstveniki.

nih zahtev jugoslovanske delegacije izolirane. Predvsem pa bi radi preprečili, da ne bi eventualne češkoslovaške koncesije Jugoslaviji ne prišle zaradi klavzule največjih ugodnosti pozneje tudi v prid Poljski in pa Madjarski.

V Pragi se žiri vest, da češkoslovaški agrarci nimajo zaupanja v voditelja jugoslovanske delegacije Milivoje Pilja, ker je prijazen Madjarom in baje v sorodstvu s sekcijkim šefom madjarskega trgovinskega ministrstva dr. Niklom, ki je obligatni šef madjarske trgovinske delegacije. Dalje se žuje, da je češkoslovaška vlada storila korake, pri jugoslovanski vladi za primerno odpomoč.

Francosko-jugoslov. prijateljstvo

Pariz, 13. februarja. AA. Pod pokroviteljstvom prefekta oblasti Meurthe-et-Moselle in pod predsedstvom rektorja v Nancyju je priredilo v Nancyju udruženje jugoslovanskih študentov lepo manifestacijo francosko-jugoslovanskega prijateljstva. Govoril je dr. Arnavtovič, prosvetni šef našega poslanstva. Zahvalil se je predsedniku oblasti in prefektu moselskega departmana za pažnjo napram jugoslovanskim študentom. Naglasil je sodelovanje francoske in jugoslovanske vlade na kulturnem polju. H koncu se je obrnil k študentom ter jih pozval, naj ne pozabijo na žrtve za svobodo, naj delajo za mir in za bodočnost, ki bo boljša od sedanjosti.

Brezposelnost v Franciji

Pariz, 13. febr. kk. V poslanski zbornici se je včeraj med živahno razpravo pritoževal voditelj socialistov Blum, da izkazuje uradna statistika brezposelnost v Franciji samo 38.336 brezposelnih, dočim je oficialni zastopnik Francije v ženevskem delovnem uradu priznal, da je v Franciji nad 330.000 brezposelnih. Delovni minister je odgovoril, da je brezposelnost v zadnjem letu res narasla od 4% na 14% vsega delavstva. Francija ima sedaj okoli 350.000 popolnoma brezposelnih in 1 milijon delavcev, ki delajo samo priložnostno.

Nov potres

London, 13. febr. kk. V potresnem ozemlju v Novi Zelandiji se nadaljujejo potresni sunki. Danes je bil zopet hud sunek, ki je bil enako močan kakor sunek prejšnjega tedna. V zalivu Hastings je potres povzročil veliko škodo. Vse popravljene brzojavne proge so zopet porušene.

Nov pravilnik o zaščiti gozdne industrije

Belgrad, 13. febr. AA. Minister za gozdove in rudnike je sklenil izpremeniti pravilnik o zaščiti domače gozdne industrije. Njegov sklep se glasi: Člen 1. Člen 9. pravilnika o izvajanju zakona o zaščiti domače lesne industrije na podlagi čl. 16 iz istega zakona se izpremeni in naj se glasi:

V smislu člena 15. zakona o zaščiti domače lesne industrije velja ta pravilnik 10 let, počnši s tistim dnem, ko stopi v veljavo ta zakon o zaščiti domače lesne industrije. Trajanje rezervacij iz člena 6. istega zakona ne sme biti daljše od 10 let, računajoč od dneva podpisa pogodbe o rezervacijah po ministru za gozdove in rudnike. Če ne bi bilo dovolj lesne mase, se sme kapaciteta in trajanje znižati za ono dobo, za kolikor časa razpoložljive lesne mase zadoščajno.

Člen 2. Ta izprememba stopi v veljavo, ko jo minister za gozdove in rudnike podpiše in se razglasi v Službenih novinah.

Belgrad, 13. febr. AA. Lekarnarska zbornica je registrirala lekarno Antona Abramoviča v Sevnici ob Savi.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma oblačno z novim snegom in zmernim mrazom. — Splošna vremenska napoved: V dveh treh dneh verjetno mnogo novega snega, potem pa mraz.

Papeževe besede vsemu svetu in vsem stanovom

Rim, 13. februarja.

Pri otvoritvi vatikanske radio postaje, ki se je, kakor smo že poročali, vršila včeraj ob 16.45, je papež Pij XI. v svojem radio-govoru najprej dal čast Bogu, potem pa se je obrnil do katoličanov vsega sveta, do vseh hierarhov, redovnikov in misijonarjev ter dejal:

»Vi ste slava Kristusova, vi, ki z največjimi napori, večkrat tudi v verigah in s ceno svoje krvi, bojujete do smrti dobri in veliki boj vere in trpljenja in velikodušno izpovedujoč krščansko resnico, pridobivate duše za Boga in selete seme bodočih kristjanov. Pozdravljamo vas, pogumni vojniki Kristusovi. Z vami vred pa pozdravljamo tudi duhovnike domačega prebivalstva in dobre katehiste, ki ste jih bili pridobili za vero, zdaj pa so vaši tovariši in pomočniki pri vaših naporih.«

Vsem vernikom je naslovil sv. oče sledeče besede: »Naše srce objema vse vernike tako našega škofskega mesta kakor vsega sveta, posebno pa one izmed vas, ki liki prvi verniki, tako visoko pohvaljeni od Apostola, bodisi moški bodisi ženske, čeprav pripadate lajkatu, sodelujete v svečeniškem apostolatu z nami in z našimi častnimi brati, škofi in duhovniki; pozdravljamo ves narod božji in vse ovice božje njive, ves izbrani rod, božje svečeništvo, ljudstvo sveto in odrešeno od Boga.«

Nevernikom in onim, ki so ločeni od cerkve, je dejal papež: »Tudi k vam se obrača naše srce in naša beseda, ki ste še daleč od vere in edin-

stva s Kristusom. Za vas vsak dan molimo in doprinašamo žrtev Bogu, gospodarju vseh, proseč ga goreče, da naj vas razsvetli s svojo lučjo, pa vas vodi in pripelje k eni čredi jagnjet, ki poslušajo njegov glas, tako da bo en sam hlev in en sam pastir.«

»Vladarjem: Ker smo obvezani napram vsem, opominjamo tudi one, ki so na vladi, da naj vladajo pravično in z ljubeznijo, ne v pogubo, ampak v splošen blagor in dober zgled, zavedajoč se ne prestando, da ni oblasti razen od Boga, in da bodo morali Bogu dati strog odgovor.«

»Podložnikom: Te pa opominjamo, naj bodo pokorni oblastnikom ne kakor ljudem, ampak kakor pooblaščenim od Boga, zakaj kdor se upira zakoniti oblasti, se upira božjemu redu stvari in s tem samemu sebi piše obsodbo.«

»Bogatinom: Ti naj vedo, da morajo smatrati sami sebe kakor služabnike Božje Previdnosti in upravitelje ter razdeljevalce njegovih blag, katerim sam Jezus Kristus priporoča reveže in od katerih bo večni Sodnik v tem oziru tem več zahteval, čim več so od njega sprejeli. Vedno naj jim bo svareče pred očmi strašna beseda: Gorje vam, bogatinom!«

»Revečem: Opominjamo jih v Gospodu, naj imajo pred očmi revščino našega Gospoda in Održenika Jezusa Kristusa in naj, spominjajoč se njegovega zgleda in njegovih obljub, ne zanemarljavo pridobitve duhovnih vrednot in bogastev, ob-

enem prizadevajoč si, da svoje stanje izboljšajo z dobrimi namerami in čistim srcem, da bo Gospod na njihovi strani in ne bodo svojih rok zlorabljali, da delajo zlo.«

»Delavcem in delodajalcem: Goreče prosimo tako delavce kakor delodajalce, da se izogibajo medsebojne sovražne borbe, združeni med seboj v bratsko in prijateljsko zvezo, ter naj si med seboj nudijo eni sredstva, drugi pa vodstvo, pri čemer ne eden ne drugi ne sme zahtevati več nego to, kar je pravično, tako da oboji v pravem redu in miru zasigurajo sebi lastno dobro, družbi pa splošno korist.«

»Vsem, ki so žalostni in trpijo preganjanje: Nazadnje prihaja naša beseda k vam, čeprav ste prvi, h katerim je obrnjena skrb in ljubezen našega srca: vam vsem, ki ste betežni, bolni ali trpite zaradi gorja, ki vam ga drugi prizadevajo, in zaradi nasprotnikov, posebno pa vi, katerim prizadevajo trpljenje sovražniki Boga in človeškega občestva. Medtem ko za vas molimo in, kolikor moremo, vam tudi pomagamo ter vas priporočamo ljubezni vseh vernikov, vam namesto Kristusa, ki ga na zemlji predstavljamo, rečemo: Pridite k meni vsi, ki trpite in ste preganjani, in vas bom potolažil!« — Te besede so v prvi vrsti veljale ruskim kristjanom. — Papež pa je nato končal:

»Končno podeljujemo vsemu mestu in vsemu svetu iz vsega srca svoj apostolski blagoslov v imenu Očeta, Sina in Sv. Duha.«

Lepi lasje za Din. 175

Sedaj imamo

Pixavon-Shampoo

Jedan svežanj zadostuje za 2 pranja in stane samo Din. 3⁵⁰

Pixavon-Shampoo ne vsebuje sode, daje mehku polno penu, daruje vašim lasjem krasni vonj.

Odol Kompanija d. d., Beograd

Zadnji slovanski časopis v Italiji ustavljen

Poročila s Primorskega in Goriškega

Trst, 12. februarja.

Tudi »Družina«^c ustavljena.

Ker ni goriški prefekt Tiengo priznal odgovornega urednika, ni izšla januarska številka »Družine«^c in s tem je prenehal izhajati zadnji slovenski časopis v Italiji.

Predhodna cenzura.

Goriški prefekt je izdal ukaz, na podlagi katerega se morajo vse slovenske knjige, ki se tiskajo v katoliški tiskarni v Gorici, izročiti v predhodno cenzuro. Ta ukrep je čuden, ker italijanski zakonik ne pozna predhodne cenzure knjig.

Po napadu v Koprivšču.

Preiskava radi umora finančnega stražnika v Koprivšču nad Kanalom še ni zaključena. Policija je pobrala v zapor vse moške iz Koprivšča, to je okoli 40 oseb; danes je še v zaporu 25 moških, med njimi več osivelih starčkov. Preiskavo vodi sodnik izrednega sodišča v Rimu. Policija je mnenja, da je umor izvršil neki Hvala, ki pa je zbežal. Zdj gre za to, da se najdejo sokrivci. Italijanski odvjetniki ponujajo prizadetim strankam svojo pomoč za drag denar. Nekateri so šli celo v Koprivšče iskat varovance. Obljubljajo jim, da bodo njih sorodnike takoj spravili na prosto, ako jim plačajo deset tisoč lir ko je znano, da je vsako odvetniško posredovanje pred izrednim sodiščem zamen.

Čas hripe!

V tem času je velike važnosti, da so vedno pri hiši Aspirin-tablete. — Edino prave so z Bayerjevim križem.

Otroška maškerada v Litiji

Spomenica staršem onih otrok v litijemskem šolskem okrožju, ki so udeleženi pri otroški maškeradi na pustno nedeljo v Litiji.

Litija, 11. febr.

Kakor sem izvedel od otrok samih — izvedel sem žal prepozno, da bi mogel drugače posredovati —, namerava nekdo (nisem izpraševal, le poslušal sem kaj bo iz tega) prirediti na pustno nedeljo otroško maškerado šolskih otrok. Ne bom se obračal na prireditelja, ampak na Vas, starši nedolžnih otrok, ki nosite za nje vso odgovornost pred Bogom in ljudmi, da ne pustite svojih otrok k taki prireditvi. Človek je že itak nagnjen k slabemu, čemu ga že v zgodnji mladosti navajati še namenoma k temu? Starši, Vi mečete nedolžne bisere svojih otrok in njihovih duš v blato.

Ker nimajo take prireditve, ki imajo svojo pogansko vsebino in zgodovino za seboj, nobene vzgojnega pomena, ampak silen kvar na vzgojnem polju, da ne omenim današnje zlobne gospodarske krize, zato sem se odločil, ker nosim tudi del odgovornosti pri vzgoji Vaših otrok, osobito kolikor hodijo v šolo in ker se čutim v vesti dolžnega, da najodločnejše protestiram proti otroški maškeradi in Vas starši, ako ljubite svoje otroke, nujno prosim, da ne pustite svojih otrok k imenovanju prireditvi. Naj se tisti denar, ki bi ga potrošili v ta namen, raje obrne za revne otroke v našem šolskem okolišču.

Tudi v šolskem oziru kot takem (v umskem napredku) bo to slabo vplivalo, saj otroci že sedaj in po prireditvi bodo še cel teden in več govorili samo o tem. Kako naj potem v šoli napredujejo! Te misli jim bodo rojile po glavi in jih odvrčale od pozornosti.

Starši! Kot katehet Vaših otrok, katerih dobra vzgoja mi je na srcu, Vas v vesti obvezujem, da svojim otrokom, nedolžnim zakladom, prepoveste udeležbo na pustno nedeljo! Najsvetejša dolžnost staršev od otrok je, da ljubijo svoje otroke, zato morajo skrbeti za njih častno srečo, jih varovati zapeljevanja, predvsem pa z besedo in zgledom vzgajati za krščansko življenje. (Kat. katekizem, vpr. 212). Vse breme in odgovornost pade odslej na Vas, starši!

Vinko Lovšin, katehet, l. r.

Vplujsko cerkev om'jeno

Ptuj, 12. februarja.

V sredo zvečer so imeli v minoritskem samostanu nepričakanega in nezaželenega gosta. V cerkev se je prikradel tat in se spravil na puščice, kjer je shranjen denar, darovan v razne dobre namene. Dve veliki puščici je odprl. Pa drugače se mu uničenje obeh omarič ni moglo posrečiti kot z močnim železnim drogom. Koliko denarja si je prisvojil, ne ve nobeden. Nobeden tudi ne ve, kje in kako naj bi prišel v cerkev. Ušel pa je iz cerkve prav strokovnjaško. K priznanci je prislonil lesto, ki jo navadno hrani cerkovnik pri glavnem vhodu. In zmuznil se je skozi vrata, kjer bi človeku skoro na misel ne prišlo. Ko so zjutraj odpirali cerkev, so najprej zagledali lesto in s tem tudi odkrili vlom. — Na delu je bil gotovo človek, ki dobro pozna izhode v cerkvi in ki je v vlamljanju precej izkušen. Ni izključeno, da gre za tistega vlomilca, ki je že o Božiču odpiral puščice v protijski cerkvi. Varnostni organi so neznancu men- da že na sledu.

Ogromna doga, ki je razstavljena na razstavi psov v Berlina.

Škandal občine Topola

Subotica, 12. februarja.

Zaslišavanje prič proti topolskemu občinskemu tajniku Nebojši Čosiću se nadaljuje z vso vno. Ker oblasti hočejo najti točne dokaze za Čosićevo krivdo, zato je treba zaslišati čim več prič, ki so posredno in neposredno ve-dele za dejanja osumljenega tajnika. Včeraj smo poročali, da je Čosić od občinskega živino-zdravnika Rota izsilil 20.000 Din. Rot je bil zaslišan in je v celnem obsegu pritrdil to nav-edbo. Ker seveda 20.000 Din ni imel v svojem žepu, si jih je moral izposoditi v neki topolski banki. Ko so ga v banki vprašali, čemu potrebuje tako veliko vsoto, je povedal, kaj mu je zagrozil Čosić, če mu ne izroči 20.000 Din. Zaslišani so bili tedaj tudi uslužbenci dotične banke, da potrdijo kaj jim je Rot pripovedoval.

Vedno bolj pa prihaja na dan, da upravne razmere in gospodarstvo te občine ni bilo vzorno. Začeli so preiskavati občinske račune iz zadnjih dveh let o vseh javnih delih in do-bavah. Preiskujejo tudi razmerje med obćino in električno centralo. To razmerje namreč ne-kaj časa ni bilo prav nič prijateljsko. Ko pa je Čosić postal občinski tajnik, sta občina in elek-trarna sklenili velike pogodbe. Preiskava naj dokaže, če so te pogodbe in dogovori izvršeni na pravičen način.

Veliko pozornost je pa vzbudilo to, da je bil včeraj prijet in zaprt občinski davčni urad-nik Aleksander Popović, ki je šele pred nekaj meseci nastopil svojo službo. Njegova aretacija sicer ni v zvezi s Čosićevo zadevo, ven-dar so med preiskavo proti Čosiću ugotovili, da tudi druge stvari pri občini niso v redu. Alek-sander Popović je izdal potrdila v davčnih in zemljišnih zadevah, za kar ni imel nobene pravice. Takoj ko je bil ugotovljen prvi tak slučaj, so Popovića djali pod ključ.

Modernizirane jeseniške tovarne

Za delavce manj dela in kruha

Jesenice, 13. februarja.

Tovarna KID se vedno bolj racionalizira, oziroma modernizira. Zgradila je veliko moder-no stiskalnico, ki stiska staro železo v svežnje primerne obsega za vlaganje v Martinove peči. Za avtogeno varenje je tovarna naročala iz Ruš in od drugih velike množine kisika. Sedaj vse to producira doma v zato postavljenih napravah. Gradi veliko moderno cevarno, v ka-teri se bodo izdelovale vsakovrstne cevi ter avtogenično varilo.

Žičarna se popolnoma modernizira. Posta-vili so ogromen transformator, iz katerega bodo črpali silo motorji, razvrščeni po žičarni. Do-sedaj je celoten obrat tega oddelka gonila vod-na turbina, v slučaju nizkega stanja vode pa 800 k. s. močan motor.

Nekdanjo prvo turbino, ki je bila name-njena za moderno valjarno, kar pa se ni ob-neslo, bodo predelali v hidrocentralo, ki bo dobavljala 1500 k. s. in bo baje do maja že v obratu.

Trdka Dedek gradi podaljšek obstoječe električne centrale, ki je že skoraj dogotovljena. Vse električne naprave se popolnoma preurede na moderno podlago.

Ista trdka bo zgradila tudi hidrocentralo ob Savi, nekoliko nižje pod že obstoječo hidro-centralo v Vintgarju. Sedaj vrtajo predor, skozi katerega bo napeljana Radovna za pogon tur-bin v novi novi centrali.

Vseposod moderne naprave! V tovarni elektrod na Dobravi pa delajo samo šest ur na dan. Kam bo to dovedlo?

Atentati pojasnjeni

Umor župana Beriča - delo »emigrantskih«^c zarotnikov

Belgrad, 12. febr. AA. Dne 24. januarja so našli umorjenega župana in banskega svetnika iz Nove Gradiške Andrijo Beriča. Njegova na-silna smrt je izzvala veliko iznenadenje, ker je bil pokojni Berič splošno priljubljen in si je bilo težko misliti, da bi postal žrtev osebnega maščevanja. Preiskava se je vodila na vse strani. Dozdevalo se je že, da bo ostal ta umor nepojasnen, končno pa se je po dolgotrajnem prizadevanju posrečilo pojasniti ne le ta umor, marveč tudi znane atentate, ki so bili izvršeni nedavno v Zagrebu na razna javna poslopja.

Ugotovitve policije so v polni meri potrdile domnevo, ki se je pojavila že od vsega počet-ka, da gre pri vseh teh zločinih za delo tako-zvanih »emigrantov«, ki s podporo neprijate-ljev našega naroda in države rovarijo proti svojim lastnim ljudem. Za spremembo so tokrat organizirali svojo akcijo iz Madžarske. To do-kazujejo izpovedbe aretiranih ljudi, ki so, ka-kor vse kaže, zapeljani po agentih dr. Paveliča in Gustava Perčeca, zabredli v njihove mreže ter postali orodje v rokah teh zločincev.

V teku preiskave o umoru župana Beriča je bil najprej aretiran kot dejanski ubijalec neki Ivan Rosić, ki je nato izdal svoje skrivce in pojasnil ozadje teh zločinov. Po njegovih iz-povedbah je ugotovljeno, da je bil eden izmed iniciatorjev umora Beriča lvo Ljevakovič iz Libika. Pri nadaljnji preiskavi in na podlagi izpovedb Ljevakoviča se je dognalo tudi to, da je decembra lanskega leta nekajkrat šel na Dunaj in tam obiskal tkzv. emigrante, ki tam žive, ter se z njimi razgovarjal, kako naj se

organizira teroristična akcija v Jugoslaviji. Ko se je mudil pred božičem na Dunaju, ga je vzel Gustav Perčec s seboj v Sopronj in ga za to pot oskrbel z madžarskim potnim listom, ki je bil izdan v Budimpešti na ime Valterja Ro-mana. V Sopronju se je naučil, kako se izdelu-jejo peklenjski stroji. Pri tej priliki je tudi dobil nekaj razstreliva.

V teku preiskave se je dognalo tudi to, da sta o eksploziji, ki je bila januarja v banski palači v Zagrebu, vedela tudi Josip Miklavšić natakari v Zagrebu, in Josip Poropad, elektro-tehniški delavec v Zagrebu. Poropad je priznal, da je pripravil štiri peklenške stroje, ki jih je napravil iz materiala, katerega mu je dal Mi-klavšić. Ta pa je priznal, da je razstrelivo in druge potrebščine dobil od Martina Nagyja iz Ferdinandovca. Aretirani Nagy je izpovedal, da je ta razstreliva dobil od Ignaca Demetroviča ki živi na Madžarskem blizu naše meje v Ka-darkutu (nasproti Virovitici) pod lažnim ime-nom Lister Gustav, in da mu je pri tej priliki Demetrovič rekel, da bo Perčec dal še več de-narne nagrade tistim osebam, ki bodo s tem materijalom izvršile atentate v Zagrebu.

Miklavšić je s svojimi pomagači rabil ene-ga izmed teh peklenjskih strojev, ki ga je po-ložil na hodniku banske palače dne 3. januarja, drugi stroj pa je položil na okno pisarne dru-štva »Mlada Jugoslavija«^c 31. januarja t. l. Tret-ji peklenjski stroj so dobili v stanovanju Mi-klavšića, četrtega pa v stanovanju Poropada, oba še nerabljeni. Preiskava se uspešno na-daljuje.

Strašen slučaj rodbinske osvete na Siciliji

Rim, 15. februarja.

Kakor znano, na Siciliji, v Sardiniji in na Korziki še vedno vlada običaj krvne osvete, čeprav seveda dandanašnji ni več tako pogost kakor v prejšnjih stoletjih, ko so se družine, ki so bile med seboj v sovraštvu, dobesedno iztrebljale. Rimsko kasacijsko sodišče se bo v kratkem imelo pečati z nekim takim, za naše pojme upravnim groznim slučajem, ki se je zgodil v Siciliji l. 1924.

Tega leta namreč, in sicer 30. junija, je gospa Clementina, žena pl. Antonia Amato, ko je v svoji vili v kraju Ognina blizu Catanije v svoji sobi šivala, slišala, kako njen 2letni sinček Francesco, ki je spal v sosednji sobi, pretresljivo kriči. Ko je hitela k njemu, je videla, da je dete gorelo. Otrok je v par dneh vsled hudih opeklin umrl. Od začetka so mislili, da se je postelja užgala po nesreči, kmalu pa so začeli sumiti sobarico Carmelo Gagliardi, da je izvršila na detetu zločin, kajti zdravnik in kemični strokovnjaki so ugotovili, da je nekdo otroka polil z denaturiranim spiritom. Sobarico so seveda zaprli.

Kako je Carmela Gagliardi, ki je bila sicer dobro dekle, prišla do tako groznega zločina? Tu se nahajamo pred problemom, kakšnega menda na vsem svetu, tudi med najbolj primitivnimi narodi, ni bi našli. Sobarica je bila namreč samo zadnji člen v neskončni verigi oseb, ki so na umoru otroka, ki ima svoj izvor v rodbinskem maščevanju, bile zainteresirane. Človek se vprašuje, kako je sploh kaj takega med sicer spoštljivimi ljudmi v današnjem kulturnem času še mogoče!

Preiskava je najprej dognala, da je Carmela Gagliardi najprej služila pri neki rodbini Platania, kjer se ji je zelo dobro godilo. Toda njena, drugič omožena mati Marija Pellegrino in njen brat Giovanni sta jo kmalu prisilila, da je šla služiti v hišo Amato. Preden se je v novo službo podala, ji je zaročenec njene sestre Sare, Rosario Sciotti naročil, da mora ob prvi ugodni priliki politično posteljo gospodarjevega sinčka in jo zažgati. Imenovani Sciotti, ki ji je ta zločin večkrat naročal, grozeč ji s posledicami, to je z maščevanjem, če tega ne stori, ji je obenem povedal, da ta zločin želi ali hoče profesor Maiorana, ki je s pl. Amato v svaštvu in v prepiru. Sobarica se je končno udala in ni polila samo postelje otroka, ko je spal, ampak tudi posteljo zakoncev.

Proces, ki je nato sledil, je ugotovil, da tako sobarica kakor njena mati Pellegrino, brat Giovanni in zaročenec njene sestre Sciotti tvorijo samo zadnje člene dolge verige ljudi, ki so zločin nad otrokom zamislili in naročili, bodisi direktno bodisi indirektno, kajti imenovane štiri osebe niso imele nobenega razloga, da dete umorijo, kakor samo razlog, da bodo

zato od mandatarjev nagrajene. Sodišče je prišlo na to, da živita rodbini profesorja Maiorana in pl. Amato v smrtnem sovraštvu zaradi dediščine tozadevnega svaka in očeta, ki je na smrtni postelji svoje veliko premoženje zapustil samo sinovom, dočim je hčeram propustil le zakoniti delež. Sodišče v Cataniji je obsodilo Carmelo Gagliardi na 17 let ječe z ozirom na njeno mladost, mati Pellegrino, brat Giovanni in Rosario Sciotti so pa dobili celih 30 let. Kar se tiče profesorja Dante Maiorana, njegove žene in njegovega brata Giuseppe, ki je bil tudi osumljen, so na razpravi trdili, da so nedolžni in se jim ni moglo ničesar dokazati, kakor tudi ne celi dolgi vrsti drugih osumljencev.

Zdaj pa stvar prehaja v nov stadij. Policija je namreč medtem zadevo na svojo roko preiskovala dalje in prišla do rezultata, da so v umor malega Amato zapleteni ne samo profesor Dante Maiorana in njegov brat Giuseppe ter njegova žena Sara Amato, ampak tudi neka

Chiara Vincenza, teta obsojene sobarice Gagliardi, nadalje neki Attilio Zuccarelli, Giuseppe Pulvirenti, Paolo Mironi, Paolo Cavallaro pa še cela vrsta drugih oseb, ki so v sorodstvu, oziroma v svaštvu z rodbinama Amato in Maiorana. Gotovo je, da je bil umor naročen in da na prvi razpravi vsa resnica zato ni prišla na dan, ker so prizadete priče podkupile skoro vse priče, zakar je bilo baže izdanih več kot en milijon lir. Zelo kompromituje rodbino Maiorana tudi korespondenca, ki jo je policija v njihovi hiši zaplenila. Iz teh pisem izhaja, da sta se obe rodbini uprav patološko sovražili in da se med njima sploh ni o ničemer drugem govorilo kakor o vzrokih njihovega sovraštva.

Ugotovilo se je pa tudi, da je veliko oseb v Cataniji vlekel dobiček iz te pravde in da so se ponudile obema strankama kot priče, zakar so seveda dobile visoko nagrado.

Na podlagi tega novega materiala bo rimsko kasacijsko sodišče celo zadevo vnovič vzelo v razpravo.

Dežela magnetnega tečaja

S potovanja po Grönlandiji.

Dunaj, 12. febr.

Včeraj je predaval tukaj dr. Maks Grote-wahl iz Kiela v Nemčiji o svoji ekspediciji po vzhodni Grönlandiji. Po predavanju je učenjak častnikarjem dal še naslednje podatke:

Prihajam s svoje šeste ekspedicije po severnih deželah. Naše zadnje potovanje je trajalo od junija do septembra 1930. l. Udeležili so se švedski geolog Baklund, danski učenjak Lauge-Koch, trije drugi danski učenjaki in jaz, ki proučujem zemeljski magnetizem. Naša ladja »Godthaab« je štela 20 mož posadke. Raziskoval sem, kakem razmerju so magnetične struje s polarnim svitom in s solničnimi pegami. Posebno važno se mi je zdelo, spoznati deželo, kjer je magnetični pol. To je polotok Boothia Felix. Tam znaša naklon magnetne igle 90 stopinj. Vodoravno postavljena magnetna ura se tu obrača na vse strani. Pri magnetnih motnjah popolnoma odpovedo kratki valovi v radiu. Zato bi bilo zanimivo preiskati, odkod te motnje. Za tehniko radija bi bilo to velike važnosti.

Napravil sem tudi nekaj astronomskih kart in povzel razne kraje vzhodne Grönlandije, ki so še nepreiskani. Grönlandsko obrežje je kakih 100 km daleč brez ledu. Tam rastejo severne vrbe, grmičje in mah. Našli smo zaloge premoga, kar pomeni, da je v teh krajih nekoč bilo milejše podnebje. Po geološkem sestavu teh krajev bi človek sklepal, da bi se tod dobilo tudi zlato in diamanti. Ugotovili smo baker in marmor.

Prehrano smo si preskrbovali z lovom, kar je v teh krajih navada. Posebno okusna so jetra in meso tjunjev in severnih medvedov. Tudi krača severnega medveda je prav izvrstna. Le jetra njegova niso užitna, ker so strupena. Zelo okusno je tudi meso moških kozličev, ki je bolj nežno, kakor goveje. Posebna delikatesa so jeziki teh kozličev. Mnogo smo našli belih gos, snežnih jerebic in belih islandskih sokolov.

Upam, da bom skoro lahko zopet odšel na novo ekspedicijo, kar pa je seveda odvisno od denarnih sredstev. Zadnja ekspedicija nas je stala okrog 80 do 100.000 mark, ki so jih prispevale švedska, nemška in danska vlada. Take znanstvene ekspedicije na sever so važnejše, kakor pa letalski poleti na severni tečaj, ki so bolj sportnega značaja.

Pesnik Heinrich Heine v mladeniški dobi (17. t. m. poteče 75 let od pesnikove smrti).

Elektriziran konj

Dunaj, 12. februarja.

Na čuden način so včeraj v notranjem mestu Dunaja odkrili, da je električni kabel pod zemljo pokvarjen. Ob pol 11 dopoldne je voznik z dvovprego pripeljal nekemu trgovcu voz kokska. Konji z vozom so stali pred hišo. Mimo je prišel dunajski požarni mojster ognjegasne centrale Josef Kody ter ljubezno potapljaj konja po ušesu. Silno se je začudil, ko je v roki začutil električni udarec. Poskusil je zopet pokobati žival in zopet je začutil udarec. Kody je takoj vedel, da konj stoji na takih tleh, kjer je spodaj pokvarjen električni kabel, ki elektriko oddaja v zemljo. Obvestil je o tem mestno elektrarno, ki je stvar takoj preiskala. Po temeljiti preiskavi so ugotovili, da je tam spodaj, kjer je zgoraj stal konj, bil kabel res pokvarjen in je elektriko oddajal v zemljo.

niskih prireditvah. Merodajni kritiki so s koncertom splošno zadovoljni in obširno pišejo o samem društvu in njegovih uspehih. Zaključujem s konstatacijo, da so Mariborčani v prestolnici dosegli popoln moralni uspeh, če že materialni ni bil kot bi moral biti. Enajst let naporena dela se izrazito vidi iz njihovega nastopa. V Belgradu živijo Slovenci smo jim s ponosom hvaležni na obisku in jim želimo še za naprej kar največ uspehov.

Tone Potokar.

Komu najbolj preti epidemija hripe?

Ta zli bolezenski pojav ni prizanesel niti družbo negovanim višjim krogom. Nastane torej vprašanje, odkod izvira ta nevarna epidemija in kdo ji je zlasti izpostavljen!

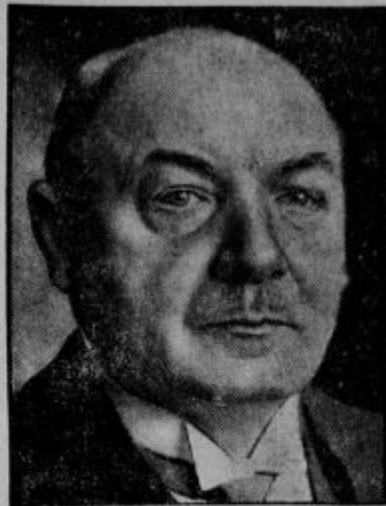
Hripa zalezuje zlasti one, ki so nagnjeni k prehladu, in se pripisuje nenadnim izpremembam vremena.

Ta nahod z mrzlice je priporočljivo umivanje vsega telesa po možnosti večkrat na dan z Levjo Mentol droženko, ki se uporablja tudi za obkladke pri glavobolu in za masažo pri trganju in prehladu. — Lahko trdimo, da je prvi pogoj za dobro negovano telo redno uporabljanje že nad 35 let od milijonov ljudi uporabljane Levje Mentol droženke, ker preprečuje nastanek in širjenje epidemije, krepi telo, in mu daje odpornost. Če se boste držali gornjih naših nasvetov, boste postali nedostopni za vsako bolezen in v enem dnevu kot prerojeni; kajti Levja Mentol droženka daje onemoglemu telesu in utrujenim živcem nove energije.

Gluhonemi duhovnik

Pariz, 10. februarja.

V Parizu je izšla knjižica pod naslovom »Gluhonemi duhovnik« (Imprimerie des Orphelins-Apprentis, Paris, rue La Fontaine 40), ki je vzbudila zelo veliko pozornost. Knjiga, za katero je spisal uvod škof André Du Bois, nam pripoveduje o življenju P. J. M. Lafonta, ki je bil rojen gluhonem, vstopil kot mlad mož v red Avguštincev vnebovzvetja Marijinega, dobil dispenzo in postal duhovnik. To je dosedaj edini slučaj. V svojem duhovniškem poklicu se je posvetil delu med gluhonemimi v gluhonemnici mesta Bourdeauxa.

Posl. Perlitius, prvi predsednik Centrumove frakcije in vodja Centruma v nemškem državnem zboru.

Ku Klux Klan propada

Newyork, febr.

Poročevalni urad National Catholic Welfare Council sporoča, da je znana tajna organizacija Ku-Klux-Klan, ki je delovala predvsem proti črncem, Judom in katoličanom in nekoč terorizirala vse javno življenje v Združenih državah, skoro v popolnem razpadu. Medtem ko je bilo l. 1925 še 8.904.944 članov, jih je bilo leta 1930 le še 34.694. L. 1925 so prejeli skoro 90.000.000 dolarjev članarine in po letu 1920 so s tem, da so 85.000 članom prodajali razne naslove, zaslužili 10 milijonov dolarjev.

Jesenice

Proslava Finžgarjeve šestdesetletnice (nekdanjega jeseniškega kaplana) se bo vršila v kratkem v Krekovem Prosvetnem domu.

Zadnji dnevi se bližajo za vpisovanje v Mohorjevo družbo. Bilo jih je lani več, ki so obžalovali, da niso prejeli knjig, ker so pozabili obnoviti članarino. Sedaj je še čas in častno naj bo število Mohorjarov letos na Jesenicah, tako da bo urednik, jubilar g. Finžgar tudi jeseničanov vesel in njihove zavednosti.

Kranj

Zanimiv prometni intermezzo. Pletilna tovarna »Ika« ima svoj tovorni avtomobil. Ta se je v četrtek opoldne pri vožnji s kolodvora potuhnil in ni maral pripeljati domov v tovarno naloženi tovor. Tež nagajivosti in hudomušnosti je hitro napravil konec tovorni avtomobil g. veletrgovca g. Andrašica. Najprej je naloženi tovor prevzel nase, nato pa vse skupaj, tovor in nagajivi avtomobil, odpeljal v mesto. Na ovinku Jelenovega klanca je seveda ta ekspedicija dveh skupaj spojenih avtomobilov zavzela precej prostora. Tedaj je po klanec navzdol prihitel avtomobil »Stara pošta«, ki je bil namenjen na kolodvor. Hoče ali neče se je moral prav pošteno izogniti obema tovornima avtomobiloma, pri tem je zašel ob kraju ceste na poledenela tla, se nekoliko nagnil in obstal. Med to kopico se je zaril še en voz in tako je bila cesta čez in čez za nekaj časa malodane hermetično zaprta, ves promet pa ustavljen. Ob strani stoječi radovedneži so s smehom uživali na tem zanimivem pripetljaju in na precejšnji zadregi soferjev. S pomočjo vsestranskega potrpljenja se je končno vsa zadeva, ki je izgledala zelo komplicirano, razvozljala brez vsake nesreče in v smeri popolne zadovoljnosti vseh prizadetih, avtomobili so pa odšli vsak svojo pot.

Evharistični kongres v Kartagini l. 1930. Ta krasen film bo predvajal »Ljudski dom«. Predstave se bodo vršile: V nedeljo 15. febr. ob 2 pop. za mladino vseh šol, ob 4 pop. in v ponedeljek 16. februarja ob 4 pop. za odrasle. Film je opremljen s slovenskim besedilom in s posebnimi gramofonskimi ploščami.

Z večerajšnjim dnevom je prenehalo poslovati poverjeništvu javne borze dela v Kranju. Interesenti naj se odslej obračajo na centralo v Ljubljani.

Brezje

Šola, vaška razsvetljava in pošta, most na Otočah in telefon so stvari, o katerih se trenutno na Brezjah največ razpravlja. Vsaka od teh zase je že veliko vprašanje.

Brezje brez šole — tuji se čudijo. In kako daleč hodijo otroci v šolo! Ali ne bi bilo po možnosti to vprašanje rešeno z enim ali dvema paralelnima razredoma mošenjske šole na Brezjah. Za silo — ampak začetek bo, ker možno je, da se pri nas enkrat rešimo v okviru mošenjske občine ali izven tega sedanje gospodarske politike, ki Brezje kot tujkoprometen kraj ovira pri napredku. Ideja nove šole na Črnicu je sicer stara, a s tem akcija v tem smislu še ni dokumentirana. Premisliti bi bilo treba dobro, ker šlo bi za stotisoče, ljudstvo bi se pa silno razbremenilo. Vsekakor pa naj bodo cilji in delovanje z ozirom na graditev nove šole kjerkoli že, res šolskega in ne morda tudi kakšnega postranskega značaja.

Luči po vasi nam pa že svetijo. Ponekod kar blišči... Kljub temu pa bo treba romarjem in tujem svetovati, naj si najamejo vodnike. Razsvetljava je torej vprav vaška in za to naj se tudi »na davke« plačuje, ne pa »na postelje«. V kakšnem sorodstvu sta si sedanja vaška razsvetljava in tujski promet, bo imelo priliko ugotoviti tujkoprometno društvo, kadar bo pričelo delovati in ki bo lahko razpravljalo še o vseh drugih vprašanjih, ki se tičejo tujškega prometa.

Naročajte 'Slovenca'!

Kulturni obzornik

Mariborska Glasbena Matica v Belgradu

Belgrad, 11. februarja 1931.

V ponedeljek jutraj je prispela v prestolnico mariborska »Glasbena Matica« s skoraj 250 člani. Sprejem na postaji je bil sicer skromen, a zelo prisrčen in mladi pevci in člani orkestra zelo toplotno pozdravljeni. To je prva pot mladih Mariborčanov v Belgrad in reči moram, da uspeh ni izostal.

Prvi večer, v ponedeljek, je ožji mešani zbor priredil pester koncert slovenskih narodnih pesmi v belgrajskem radiju, ki je zelo ugajal. Na programu so bile po raznih slovenskih novejših komponistih prirejene narodne pesmi. Najbolj so uspele nekatere koroške. Zbor je pokazal lep smisel za harvo narodne pesmi in razen par izjem podaj najoriginalnejše in najbolj karakteristično muzikalno narodno blago, ki ga Slovenci imamo.

Glavna točka v programu Mariborčanov pa je bila vsekakor vehemenna baladna kantata Antonina Dvoraka »Mrtvaški ženina«, ki so jo dajali trikrat. Prva predstava je bila v torek popoldne v dvorani »Maneža« na Vračaru, druga istega dne zvečer v glavni dvorani belgrajškega gledališča, tretja pa danes popoldne zopet v »Manežu«. Prva in tretja sta bili predvsem namenjeni šolski mladini, a ona v glavni dvorani širšim krogom. Baladica »Mrtvaška ženina« je Dvorak komponiral leta 1885 za solo, zbor in orkester. Napisal ga je po naročilu iz Angleske. Delo je zelo enotno komponirano. Njegova vehemencnost in enotnost sloni predvsem na prikupni narodno-baladici snovi, ki jo je skladatelj vzel iz naroda, je vsestransko obdelal in dovršeno podal.

Glavno tezo dela nosijo tri solistične vloge, neveste, ženina in tretjega, ki stoji nad dejanjem in ga nekako razlaga in dopolnjuje. Vlogo neveste je pela Anita Mezetova z dobro poglobitvijo in prijetnim koloraturnim sopranom, ki sicer ni

močan, a kljub temu zelo nevsiljivo vpliva. Posebno dobra je bila v dialogu s tenorjem g. Gostičem, ki je kreiral vlogo ženine. On je bil glasovno obširnejši, dasi v višinah ni bil najčistejši. Najrazglednejše je nastopil g. pater Kamil Kolb s svojim močnim in barvitim basom. Najefektnije je bil v momentih, ko ga je na višjih sprempljalkah in zbor. Njegov bas je bil vedno odločno nad spremljavo in je prišel tudi v najtežjih in glasovno bogatih stavkih do svojkega izraza. Morda je njegova kreacija najugodnejše vplivala iz razloga, ker je že sama vloga ostro baladna in se mi zdaj, da je Dvorak ravno vanjo položil največ temperamenta.

Zbor je na nekaterih mestih pokazal veliko moč in je bil odgovarjajoč spetlejševalec na solistih slonečega dejanja.

Pohvaliti moram še skrajno točnost in izsošnost številnega orkestra. To v prvi vrsti zato, ker ga po večini reprezentirajo mlajše moči, ki na odgovornih violinskih mestih kaj rade v tem pogledu odpovedo. Mariborčani niso.

Dirigiral je s precizno mirnostjo g. Josip Hladek-Bohinjski.

Simfoničnemu koncertu je v glavni dvorani razen številnih visokih funkcionarjev prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj Aleksander.

Po izvedbi »Mrtvaškega ženina« je pevski zbor »Glasbena Matica« na splošno željo poslušalcev preko programa zapel še par slovenskih narodnih pesmi, ki so bile stoje in frenetično pozdravljene. Še vselej, kadar je kak slovenski pevski zbor gostoval v prestolnici, sem opazil, s kakšnim zadovoljstvom so bile sprejete ravno naše muzikalno tako predestinirane in privlačne narodne pesmi. Zato bi toplotno svetloval, da bi eden naših vodilnih pevskih zborov angažiral koncertno turnejo v prestolnici in po večjih mestih našega juga, ki naj bi bila izpolnjena s čisto narodnim programom. Uspeh bi bil sigurno in velik in bi na ta način naše neprecenljivo bogato folklorno blago našlo poti in priznanja tudi med Srbohrvati.

Reči pa moram, da koncerti, ki jih je mariborska Glasbena Matica priredila te dni v Belgradu, niso bili obiskani kot bi bilo želeli in kakor so zaslužili. Sicer je pa Belgrad splošno znan po precejšnji abstinenci na takih in podobnih umet-

Cenejša gnojila

Znano je, kako velika je poraba umetnega gnojila v kmetijsko naprednih državah. In večkrat smo že povdarjali, kako potrebna je propaganda za večjo uporabo umetnih gnojil. Poročali smo tudi že, da so naše tovarne v stanu producirati še za veliko večje potrebe, kakor je danes slučaj.

Toda v sedanjih težkih časih gospodarske krize je kmetovalcem težko prodati svoje pridelke in dobiti sredstva tako za moderniziranje obrata kakor tudi za nakup večje množine umetnih gnojil, ki zopet vplivajo na izboljšanje kakovosti pridelka in tudi zelo povečavajo količino pridelka. Zato je pozdraviti akcijo banske uprave dravske banovine, ki je s pocenitvijo mešanega umetnega gnojila za travnike omogočila tudi širšemu krogu kmetovalcev nabavo umetnih gnojil.

Kakor pravi banska uprava v svojem razglasu, bi bilo potrebno, da se v letošnji pomladi tudi v dravski banovini izvršijo v vseh občinah obširni in sistematični gnojilni poskusi. Sistematično izvedeni poskusi z umetnimi gnojili v vseh občinah banovine, bi nam dali stvaren in točen odgovor, koliko se z uporabo umetnih gnojil izboljša produkcija. S porabo umetnih gnojil na njivah in travnikih, na katerih pridelujemo krmila, izboljšamo živalsko krmo in s tem tudi kakovost živinoreje, to je one panoge, ki ima v dravski banovini dobre pogoje in lepo bodočnost. Umetno gnojilo, ki vsebuje vso hrano, ki je rastlinam potrebna za rast in dober pridelek, pa bi moralo biti dovolj poceni in tako odgovarjati sedanjim nizkim cenam pridelkov. Banska uprava je izposlovala pri tvornicah za umetna gnojila najnižjo ceno za mešano gnojilo »Nitrofoskal-Ruše«, ki vsebuje 4% dušika, 8% fosforne kisline, 8% kalija in okrog 33% apna. Nabavo tega gnojila bo

banska uprava podprla z znatnim prispevkom.

Na ta način dobi naš kmetovalec mešano gnojilo »Nitrofoskal-Ruše« po 138 Din za 100 kg mesto po 172 Din. Skupna nabava oziroma nabava brez posredovalca omogoča znatno ceno. Nadaljnje znižanje cene bi bilo mogoče, ako bi tudi občine iz svojih kmetijskih skladov dovolile primerne prispevke za manj premožne naročnike svojega okoliša.

Poraba

Navodila za uporabo »Nitrofoskala« so:

Travniki pobranaj, nato potrosi gnojilo ter zopet branaj in sicer drugi počez. Travniki naj se gnojijo zgodaj spomladi. Vendar naj bodo toliko suhi, da jih lahko prevlačimo. Na njivah, vinogradih in sadovnjakih, naj se »Nitrofoskal« po trosenju zmeša z zemljo, ali, da se plitvo zaorje ali plitvo zakopije, ali pa vsaj dobro zabrana. Da se pri sedanjih cenah pridelkov doseže rentabilnost, se računa na ha približno za travnike, pašnike in žita 400 kg, za okopavine 600 kg, za vinograde 800 kg, za sadovnjake pa 1000 kg »Nitrofoskala«.

Cena mešanega gnojila »Nitrofoskala-Ruše« je zelo ugodna. Sedaj pride v prvi vrsti v poštev gnojenje travnikov, da na njih pridelamo mnogo krepke in beljakovine bogate hrane. V drugi vrsti pride v poštev gnojenje sadnega drevja ter vinogradov s kakovostnimi trtnimi sortimenti in na prisojnih legah. Okopavine kakor repa in koruza zelo izčrpajo zemljo in tudi tem je treba gnojiti. Nebroj poskusov, ki so jih v teku zadnjih let delali v vseh delih naše banovine, je dokazalo, da dosežemo z gnojenjem travnikov, deteljšč in sadonosnikov z istimi stroški večji uspeh kot brez umetnih gnojil.

Bančne bilance v Beogradu. Dočim se v Ljubljani ni objavljena nobena bilanca kakor tudi v Zagrebu večje banke se niso prišle na dan s svojimi računskimi zaključki (menda čaka vsaka banka na druge, kaj bodo storile), sta v Beogradu že dve večji banki objavili svoje bilance. »Zlatibor«, akc. društvo za štednjo i kredit, ima glavnice 5 milj. dinarjev 10.9 (7.4) milj. tujih sredstev. Pač pa je šla z dividendno zopet navzdol; čisti dobiček je znašal 0.4 (0.75) milj. (1928 celo 0.9 milj.) Dividenda je bila za 1929 znižana na 20 Din (v primeri s 30 Din za 1928 (nom. delnice 200 Din), za 1930 pa celo na 12 Din. Banka se je preselila v svojo novo palačo, ki jo je stala 3.36 milj. in znaša rentabilnost hiše ca. 0.5 milj. Din — Druga je Beogradska Založna banka, ki ima glavnice 12 milj. Din in čez 10 milj. rezerv. Njena tujja sredstva so padla od 67.2 na 66.3 6 milj. Din kakor tudi bilančna svota od 92.1 na 91.4 milj. Čisti dobiček znaša samo 2.3 milj. (5.6) milj. in zato se je tudi dividenda znižala od 60 Din na 40 Din za delnico, torej za celo tretjino.

Čvrsta tendenca dolarskih papirjev. Že tri dni so naši dolarski papirji čvrsti in stalno naraščajo. To čvrsto tendenco je pripisovati splošnemu izboljšanju položaja na Wallstreetu (newyorská borza). Tečaj vseh papirjev naraščajo. Za vzroke sedanje hose navajajo pritrditev vlade fužiji dveh velikih petrolejskih družb Standard Oil in Vacuum Oil, nadalje vest, da bodo glavni fabrikanti železnih proizvodov znižali cene, nadalje prenehanje oddaj zlata v Angleski banki, finančno sodelovanje med Francijo in Anglijo in ker najbrž ne bo izrednega zasedanja kongresa.

Kreditna zadruga detaljnih trgavcev v Ljubljani ima občni zbor 26. februarja ob pol 15 v Trg. domu.

Likvidacije: Elektroindustrija, d. z. o. z. v Ljubljani (radi ustanovitve istoimenske d. d.); Gradbeno podjetje Slokan & Svetina, d. z. o. z. v Ljubljani (razdružitev); Jugospidol, d. z. o. z. v Ljubljani (razdružitev).

Izpremembe v trg. registru. Vpisi: »Etiketa« Drag. V. Samardžić, trg. agentura z etiketami in reklama, Ljubljana; Rojce & Klemen, agentura in komisija, Ljubljana; Lovšin Ivan, solske potrebnosti, papir itd., Kočevje; Žaga na Duplici, d. z. o. z., Duplica pri Kamniku (10.000 Din, ing. Vladimir Remec). Izpremembe: Jug. Steyr, tovarna d. z. o. z. (izbris prok. Wodniansky H., vpis prok. Andlinger Josip); Franc Šerko in sin, poprej Adolf Obreza, Cerknica (imetnik doslej: Šerko Daniel); Tovarna ovratnice Rozi Hribar & Comp., Slovenj Gradec (fizstopil javni družabnik Saunig Franc); Vurnik & Vidic, Radovljica (fizstopila javna družabnica Vurnik Minka, tvrdka sedaj Vidic Joško).

Borza

Dne 13. februarja 1931.

Denar

Tudi danes so bili devizni tečaji čvrsti. Posrebno je narasel London. Do zaključkov je prišlo samo v devizah Berlin, Dunaj in Praga, katere je vse dala Narodna banka.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2280 bl., Berlin 1349—1352 (1350.50), Bruselj 791.78 bl., Budimpešta 990.41 bl., Curih 1035.50 bl., Dunaj 796.04—799.04 (797.54), London 275.07 bl., Newyork 56.695 bl., Pariz 222.65 bl., Praga 167.50—168.30 (167.90), Trst 297.03—297.20.

Zagreb. Amsterdam 2277—2283, Dunaj 796.04—799.04, Berlin 1349—1352, Bruselj 791.78 bl. Budimpešta 990.41 bl., London 275.67—276.47, Milan 296.19—298.19, Newyork čez 56.59—56.79, Pariz 221.65—223.65, Praga 167.50—168.30, Zürich 1094.40—1097.40. — Skupni promet je brez kompenzacij znašal 8.3 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2277—2283, Berlin 1349—1352, Budimpešta 988.91—991.91, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.04—799.04, London 275.67—276.47, Newyork 56.59—56.79, Pariz 221.65—223.65, Praga 167.50—168.30, Trst 296.06—298.06.

Curih. Belgrad 9.1275, Pariz 20.32, London 25.19, Newyork 518.30, Bruselj 72.75, Milan 27.12, Madrid 50.80, Amsterdam 208.05, Berlin 123.23, Dunaj 72.80, Stockholm 138.725, Oslo 138.65, Copenhagen 138.65, Sofija 3.75, Praga 15.3375, Varšava 58.—, Budimpešta 90.40, Atene 6.70, Carigrad 2.455, Bukarešta 3.0825, Helsingfors 13.05.

Vrednostni papirji

Danes so dolarski papirji po pordnevi hosi bili slabšeji in so popustili, vendar so še vedno višji, kakor pred začetkom hose. Tudi agrari in beglušice obveznice so bili slabšeji. Toda vendar še čvrsti. Promet je bil danes manjši in je prišlo do zaključkov samo v 7% Bleru, v februarjski škodi in begl. obveznicah. Bančni papirji beležijo zaključke v delnicah Jugobanke, Poljbanke po 78 oziroma 56, torej po neizpremenjenih tečajih. Prastediona je bila danes zaključena po slabšem tečaju 975, nadalje pa je čvrsta Srbska banka, ki je bila zaključena po 96. Industrijski papirji so slej ko prej brez interesa in ne beležijo nikalih

zaključkov, njih tečaji pa so ostali skoro popolnoma neizpremenjeni.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 93.50 bl., 7% Bler. pos. 83.50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastediona 980 den., Kred. zavod. 170 —180, Vevče 128 den., Stavbna 40 den., Split cement 350—400, Ruše 200—230.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86.50—87.50, agrarij 51.25—52, vojna škoda ar. 418—420, kasa 418—420, 2. 417.50—418 (418), 3. 418—419, 6. 418—419, srečke Rdeč. križa 48 bl., 8% Bler. pos. 92.25—92.75, 7% Bler. pos. 82—82.375 (82.25), 7% pos. Drž. hip. banke 81.75—82.25, 6% begl. obv. 69.50—70.25 (70), Tob. srečke 28 bl. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Poljo 56—57 (56), Kreditna 125—129, Union 194—195, Jug 77.75—78 (78), Lj. kred. 125 den., Medjunarodna 68.50 den., Narodna 810—8300, Obrtna 36 den., Prastediona 975—980 (975), Srbska 195—196.50 (196), Zemaljska 134—137. — Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Gutmman 138.25—150, Slavonija 200—202, Našice 1025 bl., Danica 95—100, Drava 240—248, Šečerana Osijek 280—285, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 270 den., Brod. vag. 85 bl., Vevče 128 den., Isis 40—43, Ragusea 385 den., Jad. plov. 550 den., Trboveljska 315—353.

Belgrad. Narodna banka 8120, 7% inv. pos. 86.50, agrarij 50—51, vojna škoda 419.50—420, 2. 417—417.50, 3. 416.50—417, 6. 418, 6% begl. obv. 69.50—69.75, 7% Bler. pos. 82.50, 7% pos. Drž. hip. banke 82.

Dunaj. Don. sav. jadr. 92.25, Wiener Bankverein 16.50, Creditanstalt 47, Escomptes, 159.50, Aussiger Chemische 153, Alpine 20.20, Trboveljska 43.50, Leykam 4, Rima Murany 65.75.

Žitni trg

Danes javlja Budimpešta slabše tendence pri znatnem prometu. Pri nas je ostal položaj na žitnem trgu docela neizpremenjen. Kupčija je bila slaba pri neizpremenjenih cenah.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 25 vagonov, koruza 33 vag., moka 5 vag., otrobi 2 vag. Tendence mirna.

Sombor. Pšenica: sr. 137.50—142.50 78 kg. slav. 78 kg 135—140. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet 145 in pol vagona.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet srednji. Pšenica: marec 14.85—14.86, zaklj. 14.85—14.86, maj 14.85—14.90, zaklj. 14.88—14.89. Rž: maj 11.10—11.24, zaklj. 11.24—11.25, maj 11.00—11.12, zaklj. 11.14—11.15. Koruza: maj 12.33—12.43, zaklj. 12.41—12.42, trans. maj 9.80, zaklj. 9.80—9.85.

Živina

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 13. t. m. je bilo prignanih 88 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 150—200; 3—4 mesece 250—380; 5—7 mesecev 400—550; 8—10 mesecev 600—800; eno leto 900—1160 Din. 1 kg žive teže 8—9, 1 kg mrtve teže 10—12. Prodanih je bilo 31 glav.

Semena

Pesno seme. Pretilrano visoka cena lanskega leta je dala povod, da se je vse vrglo na pridelovanje tega semena, ki pa je nepričakovano dobro obrodilo. Cene so izredno nizke in se nižijo skoraj ne spominjamo. Kljub temu, da se je pokupilo mnogo semena v spekulativne namene, se gibljejo cene vsem vrtam nizko. Skušnja uč. da se tega semena pri nizki ceni veliko več proda, kakor če je cena visoka. Tistemu, ki bi mu seme ostalo, se ni bati, da bi tpeel kako škodo, ker pri tako nizki ceni ne bo nihče hotel semena gojiti, saj se mu delo daleko ne izplača.

Fizol se radi ugodne lege in podnebja v naši državi mnogo sadi in je eden največjih izvoznih predmetov. Radi izredno bogate letine vsepovsodi blago zastaja in so mu radi tega tudi cene nizke.

Grah. Zlatne grahe, ki so selekcionirani, moramo vse importirati. V naši državi je namreč grahov žužek in mi nimamo primeranih naprav, da ta mrčes z impregniranjem in sterilizacijo uničimo. Ker je bila uvozna carina na grahe pred tremi meseci povišana na 2.20 Din po kg, so notacije za približno toliko višje od inozemskih. Če kdo nudi grah po nižjih cenah, kakor so te, je to samo mogoče, da prodaja doma vzgojeno seme, ki je oplojeno z grahovim žužkom in ki ni kvalitativno daleč toliko vredno kot importirano.

Cebulček. Ker so cene temu predmetu od lanskega leta kolosalno padle, ter je cebulček povzročil marsikateremu pridelovalcu ogromno škodo, so je radi tega pridelovanje precej omejili.

Suhe gobe. Tega blagoslova je bilo letos v naši državi zelo obilo. Večji del, predvsem boljše blago, se je izvozilo. Ostanek, ki se pa ceni še vedno na par 10.000 kg, je radi poznega časa v ceni precej popustil. Za povprečno poletno blago se plačuje 16 Din in za jesensko blago po lepoti od 18 do 32 Din za kg franko Ljubljana.

Majaronove plevce, sušene za klobase. Pridelki je bil dober. Blago je zelo aromatično.

Morska trava se dobi po mnogo nižjih cenah kakor pred mesecem dni v vseh kvalitetah. Cene so čvrste.

BIJELI TJEDAN

Nekaj senzacija!

Čipke:

Klekljane čipke:	
Sirina cm	1 1/2 2 1/2 3 5 5 1/2 8 10
Cena za m Din	0.75 1.- 2.- 2.50 3.25 5.- 5.50

Pristne Madapolan-čipke:

Sirina cm	3 1/2	7	10
Cena za m Din	2.50	3.50	4.-

Zavese iz čipk, pralne, širina 50 cm. 1 m po Din 8.—
Tančice za okna iz čipkaste tkanine, pralne 50 65, par Din 15.—
Trodelne Madapolan-zavese pralne, velika izbira vzorcev, širina 45-240 cm Din 65.—

Ugodna prilika za dame:

Prave flor nogavice v vseh barvah Din 11.—
Nogavice iz dobre umetne svile z na roko vezanim šivom v vseh barvah Din 24.—
Pristne Bemberg-svine nogavice v vseh barvah Din 32.—
Papučice za dame, fini francoski kroji, siva barva, samo št. 35, 36 in 41 (priložnostno) Din 110.—
kakor tudi nadaljna velika izbira.

Naročila z dežele se izvršujejo z največjo natančnostjo. Za kakovost blaga jamčimo. Kar ne ugaja, zamenjamo, ali vrnemo denar.

Navečja trgovina in razpošiljalnica blaga

Kastner & Öfler

Zagreb.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 14. februarja: 12.15 Plošče (mešan program). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče. — 17.30 Radio orkester. — 18.30 Suhovska ura, predava Bogo Pleničar. — 19.00 Fr. Franc Veber: Filozofija evangelijev. — 19.30 Ga. Orthaber: Anglesčina. — 20.00 Operetni večer (sodeluje Radio orkester, gđ. Arkova in g. Jelačin): Odlomki iz Leharjevih operet in solo točke iz Schubertove: Pri treh mladenkah. — 21.00 Radio orkester. — 22.00 Napoved časa in poročila.

Nedelja, 15. februarja: 9.00 J. Okorn: O čelobnarstvu. — 9.30 Prens cerkvene glasbe. — 10.00 P. dr. R. Tominec: Versko predavanje. — 10.20 F. Jelenc: Nauk o serviranju. — 11.00 Radio orkester. — 12.00 Časovna napoved in poročila. — 15.00 Gđ. A. Lebar: Zvestoba v malem in velikem. — 15.30 Koncert dijaškega orkestra in pevskega zbora škofijske gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano. Godbene točke vodi prof. V. Hybašek, pevske prof. M. Tome. — 17.00 »Kovačev študent, opereta. — 20.00 Koncert moškega pevskega zbora »Zarjač (Smartno pod Smarno goro). — 21.30 Harmonika, solo — g. Rakuša. — 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Hawaijazz.

Drugi programi:

Nedelja, 15. februarja.

Belgrad: 11.00 Plošče. 12.30 Opoldanski koncert radio orkestra. 17.30 Plošče. 20.00 Narodne pesmi (petje). 20.30 »Prava norišnica«, komedija. 21.00 Vokalni koncert (g. M. Pihler). 21.30 Plošče. 22.20 Po Evropi. — **Zagreb:** 11.30 Dopoldanski koncert. 17.00 Akademski godalni kvartet. 20.30 Operetna glasba. — **Budapest:** 10.00 Uniatska služba božja. 11.00 Nabožno petje, nato koncert ork. 14.00 Plošče. 16.00 Radio sola: petje, govor, glas. 17.10 Koncert orkestra. 20.00 Prens iz studija, nato violin-cello. — **Dunaj:** 10.30 Orgle. 11.05 Dunajski simfonični orkester. 17.30 Komorna glasba. 19.40 Zabavna glasba. 20.40 »Tannhäuser-parodija«, K. Binder. — **Milan:** 10.50 Nabožna glasba. 19.30 Pesta glasba. 21.00 Prens opere. — **Praga:** 19.00 »Don Carlos«, opera, Verdi. — **Langenberg:** 13.00 Opoldanski koncert. 15.45 Pust v Braziliji. 16.30 Popoldanski koncert. 18.40 Na kratkih valovih. 19.50 Pustni koncert. — **Rim:** 10.15 Nabožna glasba. 17.00 Prens opere. 20.40 »Gejše«, opereta. — **Berlin:** 19.00 »Pierrotche«, opereta, Offenbach. — **Katovice:** 12.15 Simfonični koncert. 17.40 Popoldanski koncert. 20.30 Poljudni koncert. 22.15 Koncert. 23.00 Plesna glasba. — **Mühlacker:** 10.15 Katoliška svečanost. 11.00 Koncert. 12.00 Promenadni koncert. 19.00 Pesmi in arije. 20.15 »Paganini«, opereta, Fr. Lehar. 22.35 Plesna glasba. — **London:** 21.05 Orkestralni koncert. — **Mor. Ostrava:** 11.00 Praga. 12.05 Bratislava. 18.50 Praga. 22.20 Ljudska glasba. — **Leipzig:** 16.00 Koncert. 18.05 Moški zbor. 19.00 Pihala. 20.00 »Cigan barone, J. Strauss, opereta.

Cerkveni vestnik

Ljubljanska stolnica. V stolnici bo v nedeljo, ponedeljek in torek cel dan izpostavljeno presv. R. T. Vse dni je poploden ob 4 pridiga in nato slovesne litanije. Od ponedeljka na torek bo sv. R. T. izpostavljeno tudi celo noč; molili bodo nočni častilci sv. R. T. od 9 zvečer do 4 zjutraj. Možje in mladeniči so najuljudnejše vabljeni, da se nočnega čiščenja udeležijo. Vsak častilec sv. R. T. naj skuša pridobiti svoje prijatelje in znance, da pridejo z njim moliti evharističnega Boga.

Cerkev v Križankah. Jutri slovesno praznovanje obletnice kronanja sv. Očeta. Ob pol 11 slovesna sv. maša; izvaja se missa seraphica zl. p. H. Sattner, po ofert. tu es Petrus zl. M. Haller. Te Deum zl. p. H. Sattner. Po maši: papeževa himna zl. V. Škroup.

Elektrarna sprejme v službo vestnega

strojnika-elektrotehnika

spodobnega manipulacij pri vodnih turbinah. Prednost imajo absolutno obrtne šole. — Ponudbe z navedbo zahtevkov, prepisi spricval, curriculum vitae ter po možnosti s sliko poslati na oglasni oddelek »Slovenca« pod štiro »Elektrarna.

Pohištvo

priprosto in najmoderneje Vam uudi tvrdka po izredno nizki ceni

KREGAR IN SINOVA

St. Vid nad Ljubljano — nasprot kolodvora

Razpis

Krajevni šolski odbor na Dobrovi pri Ljubljani razpisuje delo ograje šolskemu vrtu in sicer zidarska in mizarska dela. Potrebne informacije se dobe pri šolskem upravitelju na Dobrovi. Ponudbe je predložiti krajev. šolskemu odboru do 1. marca 1931. Krajevni šolski odbor se ne zavezuje, oddati dela najnižjemu ponudniku.

Ako imate skrb glede nabave

pohištva

se obrnite na EGIDIJ IN KAROL ERJAVEC, zaloga in prodaja pohištva, Brod (poleg tacsenskega mostu), St. Vid nad Ljubljano. Tam dobite vsa navodila in boste kar najsolidnejše postreženi. Za vsak izdelek se jamči brez zahteve! Ogled tudi ob nedeljah.

Spoštovani gospod

Mr. Stanko Hočevnar, lekarnar na Vrhniki.

Prosim, da bi mi še enkrat poslali Protikataraličen prah za konje, ker se je obakrat pošteno obnesel. Se tudi lepo zahvalim in tudi vsakemu priporočam to zdravilo, kdor ima prehlajenega konja, ker hitro pomaga. Moj konj je že tako sopel, kot kovaški meh in mu je to zelo koristilo. Z Bogom!

Janez Bozovičar, Trata 10 pri Škofji Loki.

Protikataraličen prah za konje se dobi edino v lekarni na Vrhniki in stane z natančnim navodilom 20 Din. — Če se pošlje 20 Din v pismu naprej, poštnine proslo, sicer po povzetju 35 Din.

KUPIM

proti takojšnjemu plačilu razne zemeljske in kemične barve, cinkovo belilo, lithopon, firnež, stekleni kit, alabaster, mavec za stukature, železooksid in anilin. Cenjene ponudbe z vzorci vred poslati na upravo pod št. 1536.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službekejo

Mlad fant

vojaštine prost, nekaznovan, išče mesta za skladiščenja ali slično stalno službo. Za garancijo vložil kavčijo 5000 Din. Ponudbe prositi na podružnico »Slov.« v Mariboru pod »Zanesljiv«.

Službodobe

Odpraviteljica

z izpitom za pogodbeno pošto. Lepo, krščansko obnašanje, nekaj trgovske izobrazbe (enostavno knjigovodstvo). Ponudbe upravi »Slovenca« pod števil. 1378.

Trgovska pomočnica

dobra moč, se takoj sprejme v večjo specializirano trgovino. Ponudbe je poslati na upravo tega lista pod šifro: »Pomočnica« št. 1355.

Razpisana je služba organista

na Dobrni. Prošnje s potrebnimi izpričevanji je do 20. sveč. vložiti na župni urad Dobrna pri Celju.

Kovaškega vajenca

iz poštene hiše sprejemem takoj. Ivan Meden, Begunje nad Cerknico.

Vestno pomočnico

za trgovino z mešanim blagom sprejemem s prvim marcem. Helena Meden, Begunje nad Cerknico.

Mesto duhovnika

ki bi mogel opravljati dušnopastirsko službo in poučevati verouk na trozrednici, je izpraznjeno v Radomljah, župn. Kamnik. Pojasnila daje župni urad v Kamniku.

Pohištveni mizarji

dobri, za furnirsko delo, se sprejmejo za akordno delo. — Zglasiti se je v obratni pisarni tovarne Remec & Co na Duplici pri Kamniku. Samci imajo prednost.

Sobarica

starejša moč, z večletnimi spricvali, ki zna šivati in likati, se sprejme takoj ali s 1. marcem. Ponudbe pod »Poštena« na upravo.

Učenka

zdrava in močna, se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom v Ljubljani, z vsjo oskrbo v hiši. Imeti mora potrebno šolsko izobrazbo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna in poštena«.

Čevljarškega vajenca

dobro vzgojenega, sprejme takoj Alojzij Loboda, čevljar, Domžale.

Dva vajenca

sprejememo za pekarijo. Kdor se je že učil, ima prednost. Hrana in stanovanje v hiši. Predstaviti se je osebno v tovarni Kern v Kranju.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana Prospekt zastoni. Pišite ponj!

Objave

Preklid

Podpisana Štupar Marija, gostilničarka in trgovka na Mlaki, preklidujem vse žaljivke, ki sem jih kjerkoli izrekla zoper g. Kern Jožeta, tesarskega mojstra in lesnega trgovca na Klancu, kot neresnične in jih obžalujem. Zahvaljujem se g. Kernu, da je odstopil od tožbe. — Štupar Marija.

Stanovanja

Opremljena soba

lepa, se odda solidnemu gospodu. Strelška ulica št. 24-II., levo. Ista tam mala sobica s hrano.

Stanovanje

z delavnico ozir. skladiščem se odda s 1. marcem na glavnem trgu v Kranju, pripravno za malo obrt, kakor: trgovino z zelenjavo, čevljarja ali kaj sličnega. Vpraša in ogleda se pri lastniku Franc Majdič, Kranj.

Stanovanje

2 sobi, kuhinja, shramba in pralnica v bližini nove sole v Zgornji Šiški oddam s 1. marcem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1546.

Vnajem

Hiša,

katera vsebuje tri sobe, kuhinjo s pritliklami ter vrtom, se odda v najem. — Poizve se pri županu Oražmu, Moste.

Trgovino ali gostilno

manjšo, na deželi, iščem v najem, če mogoče v lju-tom srezu; vzamem tudi službo oskrbnika ali kaj enakega. — Cenj. ponudbe pod »Strokovnjak« 1431 na upravo »Slovenca«.

Krasno stavbišče

se prodaja v lepi suhi legi, vogalno, pod Rožnikom, cesta IX, št. 30.

Posrestva

Stavbne parcele

od 300—500 m² v občini Moste, prodaja Zavetišče sv. Jožefa v Ljubljani, Vidovdanska cesta št. 9. Poizvedbe od 8 do 12 in od 15 do 18 v pisarni.

Generalni zastopnik

TEKADE

radio evi.

Dipl. Ing. Maller Bela, Subotica, Petrograjska 8.

Najlepša parcela

v Lescah pri Bledu, ob glavni cesti, z elektriko in vodov., se prodaja skupno ali parcelirano. Ponudbe na upravo pod značko: Stavbna parcela št. 1430.

Posestvo

v bližini Maribora, ob železnici, hiša, gospodarsko poslopje, 7 oralov. Njive, sadonosnik, travnik, vinograd, gozd, vse v ravnini, se pod ugodnimi pogoji prodaja. — Naslov: Uprava »Slovenca« Maribor pod »Vrednost«.

Hišo z vrtom

prodam. — Bukovica 63, pri Vodichah.

Glasba

Piano

dobro glas, ceno naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1368.

Pianine, orgle

harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dernič, izdelovatelj orgel v Radovljici.

Philipsov jubilejni piano

s 5 letno garancijo je najcenejši kvaliteten izdelek. Minka Modic, Ljubljana, Cojzova cesta 9.

Prodamo

Polenovka

namočena, najboljša pri I. Buzzolini, Lingarjeva ul.

Štajerska vina

zanesljivo pristna, dobite edino le v delikatesni trgovini Sotelssek, Gradišče, Gregorčičeva ulica.

Kanarčki harcerji

odlikovani, najfiniši pevci, ugodno naprodaj. — Opeka, Jenkova ul. 13.

Lep trgovski lokal

2 prostora, 3 izlozbe, klet se prodaja vsled bolehnosti z že obstoječo znano in vpeljano delikateso, z večletno pogodbo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1497.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla, ceno oddaja Fran Suštar, Dolenjska cesta. Tel. 2424

Pubasto perje

čisto čobano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Hlica 82 Kemična čistilnica perja

Šivalni stroj

znamke Haid-Neu, popolnoma nov, najfiniši, zelo ugodno prodava. Tudi ga zamenjava za deske ali kaj drugega. — Erman & Arhar, Št. Vid nad Ljub.

Prodaj trgovino

s specerijo, dobro vpeljana, na prometnem prostoru, v večjem mestu na Štajerskem. Naslov pove uprava pod št. 1445.

»Essex« avto

5 sedežen, zaprt; »Steyr XII« 5 sedežen odprt avto z limuzinskimi nastavkom; »Pontiac« 5 sedežen zaprt avto, ceno prodaja: BEKA, družba z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Drva!

Lepa, suha, hrastova metrska drva se prodajo. Dostavi se na dom. Poizve se pri Ivanu Ogrinu na Laverici pri Ljubljani.

Obrt

Krušno moko in rženo moko

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24

Tridelne modroce

za postelje, v kompletu izvršitvi, polnjene z zdravim morsko travo, skupaj

Din 300—

razpošilja po pošti z jamstvom, da se neodgovarjajoče zamenja brezplačno ali vrne denar. — Na zahtevo dobite brezplačni cenik 112 strani.

Trg. in odpr. tvrdka

Krastner & Ojler Zagreb

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK

lekarnar — SISAK Varujte se potvorb

Bolečine in zbadanja
v kosteh - členkih
mišicah - ledjih
zobeh - glavi

odstranja
tako

ALGA

za masažo

Masirajte se že noč - že jutraj boste vstali
prerojeni

ALGA se dobiva novood
steklenica Din 16

Po pošti pošlje

Laboratorij „ALGA“ Sušak

4 stek. Din 77-, 8 stek. Din 131-, 14 stek. Din 205-, 25 stek. Din 320-

Vaše zlato

srebro, predmeti iz medij in raznih kovin postanejo kot novi, če jih drgnete s suho »Polirrol« - krpico. Ne rabite nikakih drugih čistilnih pripomočkov. — Razpošilja proti predplačilu 10 Din trdka »Vako«, Celje. — Prospekti brezplačno.

Odrasli in otroci

se zelo uspešno zdravijo za čiščenje in osveženje krvi s »FIGOLOM«.

Dobiva se v vsaki lekarni, po pošti pa ga razpošilja proizvajalec. Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44, 3 stekl. s postnino 105 Din, 8 steklenic 245 Din, 1 steklenica 40 Din.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka, oziroma sestra in nečakinja, gospodična

Ljudmila Köstl

učiteljica v Senovem pri Rajhenburgu

v četrtek, dne 12. febr. 1931 ob 20, po dolgi zavratni bolezni in previda s tolažili svete vere, v 22 letu svoje dobe, bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v nedeljo, dne 15. febr. ob 16 iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. Sveta maša zadušnica bo darovana dne 16. febr. ob 7 v župni cerkvi sv. Magdalene v Mariboru.

Maribor, dne 13. februarja 1931.

Ivan in Janka Köstl, starši; dr. Janko, brat; Pavla sestra, ter vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod Maribor.

Vsemogočnemu je dopadlo poklicati k Sebi našo ljubo mamo, taščo in staro mamo, gospo

Terezijo Čebular roj. Verbič

ki je danes po kratki bolezni, previda s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v nedeljo ob 10 dopoldne na pokopališče v Veliki gaber.

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev.

Breg, dne 13. februarja 1931.

Žalujoča rodbina Čebularjeva.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je Bogu dopadlo našega preljubelega brata, ozir. svaka, gospoda

Franca Klemsche

dne 13. februarja 1931 za vedno rešiti težkega, mukepolnega trpljenja.

Zemeljski ostanki prerano umrlega se bodo dne 15. febr. 1931 ob pol 16 v mrtvašnici mestnega pokopališča v Pobrežju slovesno blagoslovili in nato položili v rodbinski grob.

Sveta maša zadušnica se bo darovala dne 16. febr. ob pol 9 v frančiškanski župni cerkvi. Bodi mu zemlja lahka!

Maribor-Graz, dne 13. februarja 1931.

Marija, Jospina, Ema in Anny Jarc roj. Klemsche, sestre. Ivan in Adolf, brata. Viktor Jarc, svak. — Vsi ostali sorodniki

Posebne parte se ne izdajajo.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955

108

Z naglo kretnjo se je Diana obrnila in se ozrla na park. Jana je opazila, kako je hipoma zardela na tilniku.

Nastal je mučen molk. Dokler se ni Diana Maitland zopet obrnila s trudno kretnjo k Jani. Izognila se je Janinemu vprašanju. Vzela je mladi ženi papirni trak iz rok.

»Da... brzojavka... To so ponosne besede premočne sile... Toda človeštva naznanjajo mir. Poznam politiko... njena sredstva in pota... lahko se zamislim v duše tisočev žen in moči, ki jim pomenijo besede brzojavke usodo in življenje. Potem mislim, da sanjam, in dvomim, ali je resnično, kar vsebujejo besede tajinstvene moči... da, Jana... imam dvome, ali je res... Toda... ne, mora biti res... Saj so to Erikove besede... Erik... ne laže!«

»Erik?... Ali mislite Erika Truworja?«

»Da, Erika Truworja.«

»Poznate Erika Truworja?«

»Da... spoznala sem ga pred leti v Parizu.«

»Vi poznate Erika Truworja, najboljšega prijatelja mojega moža?«

»Da. Poznam ga... sem ga zelo dobro poznala.«

»Toda nikoli ne govorite o njem. In vendar sva v svojem razgovoru že dostikrat omenili njegovo ime.«

»Pustite, Jana!... Spomini so to, ki... sem jih... pokopala... ki bi jih rada pozabila. Zdaj mislim le še na njegovo delo... Mu bo li uspelo?...

Ali bo idealni mož, ki ima neskončno moč, mogel dati človeštvu mir, bo mogel preurediti svet in njegove zadeve v dobro človeštva... mislim, da se mu bo posrečilo... dovršil bo svoje delo, po katerem se začne novo časovno štetje za politiko in zgodovino Evrope... ne, celega sveta...«

Nenadoma je stal lord Horac v dvorani. Diana se je počutila nesigurno. Ni vedela, koliko je mogel slišati njen mož od pogovora, koliko je ujel od te izmenjave misli na svoje uho.

»Tudi tu politika? Kjer sem iskal miru, najdem vedno samo politiko.«

»Tako mora pač biti Horac. V gradu in koči, v najoddaljenejših kotih zemlje vznemirja vendar vse isto vprašanje. Ali je mogoče kaj vzvišenejšega nego misel, da pride svet končno do mira? Da bo tej nesmiselni moritvi in mesarjenju enkrat konec...?«

»Zdi se, da se čutiš že popolnoma državljanka svetovne države. Kaj bo z našo deželo... z britskim imperijem, ti je vseeno. Seveda... ti nisi rojena Britinja.«

»Toda vedno sem čutila ko angleška patriotka. Zmeraj sem čutila... — Lady Diana je skočila pokonci in stopila pred svojega moža — »...da sem soproga lorda Maitlanda.«

»...ko Britinja si čutila?«

»Zmerom, Horac!«

»In kljub temu se navdušuješ za načrte moči?«

»Da!«

»Da... ne razumeš-li smisla te brzojavke?«

»I seveda, pa da! Radostna vest miru je... vesela vest, da je vojna končana.«

»Tako... tako?... Dalje nič?«

»Da... Ali ni to dovolj? Ali ne zveni to ko božični evangelij?«

»Božična vest?... Radostna vest?... Kateri možki more smatrati za radostno vest to, kar pomeni zanj suženjstvo in hlapčevstvo.«

»Horac... Horac... kaj govoriš?«

»Ali naj te spomnim na brzojavko... naj ti jo še enkrat prečitam?«

»Vojna je končana!...«

»Moč zahteva poslušnost...«

»Neposlušnost se kaznuje!...!«

Ali te to kot Britinjo veseli?«

To je bilo vse kaj drugega, kakor način, kako je čitala Diana brzojavko. Ko udarci z bičem so pokale tu posamezne besede, grožnja se je stopnjevala od stavka do stavka, dokler ni končno bruhalo s silo na dan. Pri vsaki besedi teh kratkih, jedrnatih stavkov je Diana stopila nehoté za korak nazaj. Strmeče in v zadregi je gledala svojega moža. Pa tudi izraz lorda Maitlanda je izgubil svoj običajni mir. Po obrazu mu je drhtelo. Rdečica je od razburjenja in jeze pokrila njegova lica.

Kako se je Diana skupno z Jano radovala nad to brzojavko, in kako drugače je zvenela sedaj. Mrzel pot je oblił Diano. Pokrila si je oči z rokami. Ali se je tako motila?

Molče sta si stala zakonca nasproti. Počasi je spustila Diana roke in... kaj je bilo to?... Ali se ni zmotila... niso-li rahlo zažarele njegove oči v siju zmagovalstva?... Ne! Sporočilo Erika Truworja je zvenelo napak v ustih njenega moža. Drugače se mora čitati, mora se čitati, kakor sta ga čitali Diana in Jana.